

**Provinciaal beleidskader jeugdzorg 2005 – 2008 en
provinciaal uitvoeringsprogramma jeugdzorg 2005**

***Utrechts jeugdzorgbeleid:
houvast en speelruimte***

oktober 2004

Sector Maatschappelijke Ontwikkeling

Provincie Utrecht

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Deel I Kern	6
1 Houvast en speelruimte	7
1.1 Rol van de provincie	8
1.2 Missie, doelstellingen en prioriteiten provinciaal beleid jeugdzorg	9
1.3 Hoofdlijnen van het nieuwe stelsel	
Deel II Uitwerking	13
1 De rol van de provincie	14
2 Context: groeiend beroep op jeugdzorg	17
2.1 Ontwikkelingen in de vraag naar de jeugdzorg	17
2.2 Ontwikkelingen in capaciteit en aanbod	18
2.3 Wachtlijsten	21
3 Toegang tot de jeugdzorg: Bureau Jeugdzorg	22
3.1 Een bereikbare, integrale en intersectorale toegang	22
3.2 Indicatiestelling	22
3.3 Zorgbemiddeling en casemanagement	24
3.4 Advies- en Meldpunt Kindermishandeling	24
3.5 Lichte ambulante hulp	24
3.6 Prioriteiten in de toegang (wachtlijstaanpak)	25
3.7 Decentralisatie jeugdbescherming en jeugdreclassering	25
3.8 Jeugdbescherming	25
3.9 Jeugdreclassering	26
3.10 Landelijk werkende instelling voor voogdij en gezinsvoogdij	27
4 Jeugdzorg op indicatie: het zorgaanbod	28
4.1 Zorgaanbod in bekostigingseenheden	28
4.2 Ontwikkelingen en perspectieven in de jeugdzorg	29
4.3 Professionalisering pleegzorg	29
4.4 Vermaatschappelijking van de zorg op indicatie	30
4.4.1 Intensief ambulante	30
4.4.2 Netwerkstrategieën	31
4.5 Toereikend aanbod	31
4.5.1 Wachtlijstaanpak	31
4.5.2 Flexibiliteit	32
4.5.3 Efficiëntie	32
4.5.4 Effectiviteit	33
5 Jeugdzorg sluit aan (op gemeentelijk jeugdbeleid)	34
5.2 Inleiding	34
5.2 Consequenties van de nieuwe Wet	34
5.3 Bestuurlijke akkoorden Jeugdbeleid en Jeugdzorg in Samenhang	35
5.4 Zorg voor kwetsbare jeugdigen	37

6	 Cliëntenbeleid en kwaliteit van de jeugdzorg	39
6.1	Cliëntenbeleid	39
6.2	Kwaliteit van de jeugdzorg	40
7	 Beleids- en verantwoordingsinformatie	42
7.1	Nieuwe P&C cyclus	42
7.2	Bureau Jeugdzorg Utrecht	43
7.3	Zorgaanbieders	43
7.4	Zorgverzekeraars	44
7.5	Ministerie van Justitie	44
7.6	Gemeenten	45
8	 Financieel kader	46
8.1	Twee doeluitkeringen	46
8.2	Raming 2005-2008	46
8.3	Bestuurlijk akkoord Rijk-provincies	48
8.4	Bestrijden van de wachtlijsten	49
8.5	Nieuwe financieringssysteem	49
Deel III Bijlagen		
Bijlage 1	Landelijk en provinciaal kader	53
Bijlage 2	Financieel kader	56
Bijlage 3	Lijst van afkortingen	65

Inleiding

Iedere provincie is door het Rijk verplicht om voor de periode 2005-2008 een beleidskader te schrijven. Bij het schrijven van dit beleidskader is het (concept) landelijk beleidskader voor de jeugdzorg als richtlijn gehanteerd. Dit provinciale beleidskader biedt een vooruitblik op wat de provincie, samen met de partners de komende jaren wil ontwikkelen en hoe de provincie Utrecht het landelijke kader vertaalt en concretiseert. Naast de prioriteiten van het toekomstige beleid 2005-2008 bevat dit beleidskader tevens het 'uitvoeringsprogramma 2005'. Dit betekent dat de in de diverse hoofdstukken geschetste koers steeds wordt geconcretiseerd in actiepunten en resultaten voor het jaar 2005. Deze zijn in de tekst omkaderd en (doorlopend) genummerd. Om het zoeken naar specifieke onderwerpen te vergemakkelijken is in het ketenschema in paragraaf 1.3.3 terug te vinden welke onderwerpen waar behandeld worden.

Het eerste deel bevat de kern van het beleidskader. Ingegaan wordt op de rol en de missie van de provincie en de doelstellingen 2005 – 2008. Verder wordt het nieuwe stelsel op hoofdlijnen beschreven en wordt ingegaan op de financiële consequenties van de nieuwe Wet. In het tweede deel wordt een uitwerking gegeven. In hoofdstuk 1 doet de provincie een voorzet met betrekking tot de invulling van haar verantwoordelijkheid als regisseur en financier. In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de ontwikkeling van de vraag. De toegang tot de jeugdzorg is het onderwerp van hoofdstuk 3 en de geïndiceerde jeugdhulpverlening van hoofdstuk 4. Hoofdstuk 5 beschrijft het belang van een goede samenhang in het jeugdbeleid en de rol die de provincie heeft in het versterken daarvan. Hoe de positie van de cliënt versterkt kan worden in het cliëntenbeleid, is onderwerp van hoofdstuk 6 en hoofdstuk 7 handelt over de beleidsinformatie. In hoofdstuk 8 wordt het financiële kader geschetst. Het derde deel bevat een aantal bijlagen.

DEEL I KERN

Hoofdstuk 1 Houvast en speelruimte

Dit beleidskader draait om kinderen en jeugdigen. De jeugd is voor de provincie Utrecht zeer waardevol. In vergelijking met het landelijk gemiddelde is Utrecht een provincie met verhoudingsgewijs veel jeugdigen. Bovendien neemt het aantal jeugdigen tussen de 12 en 17 jaar de komende jaren in de provincie Utrecht sterker toe dan landelijk.

Investeren in de jeugd betekent investeren in de toekomst. De jeugd is kwetsbaar, wat blijkt uit het feit dat er in de provincie Utrecht, net als in de rest van het land, sprake is van voortijdig schoolverlaten, kindermishandeling, jeugdcriminaliteit en jeugdigen die tussen wal en schip vallen.

De provincie beschouwt zorg voor de jeugd dan ook als een kerntaak. Momenteel wordt 20 % van de provinciale begroting aan de jeugdzorg besteed. 'Jeugd' is bovendien een speerpunt in het provinciale coalitieakkoord. Het jeugdzorgbeleid wordt meer dan voorheen ingebed in het sociaal beleid. Doel daarvan is om de in de maatschappij ontstane verminderde sociale cohesie (mate waarin mensen zich bij elkaar betrokken voelen) te keren. Daarnaast verdient de ondersteuning van het gemeentelijke jeugdbeleid alle aandacht. Zonder een goed lokaal jeugdbeleid is het voor de provincie ondoenlijk om te zorgen dat jeugdigen tijdig worden geholpen, ook in de preventieve sfeer.

De voorwaarden voor een goede ontwikkeling van jeugdigen zijn in Nederland relatief gunstig. De huidige samenleving biedt veel kansen aan jeugdigen. Aan de andere kant is er minder houvast dan vroeger. Waarden en normen zijn niet meer zo vanzelfsprekend. Leefpatronen veranderen en aan jeugdigen (en hun ouders) worden nieuwe eisen gesteld. Dit komt onder meer door de invloed van maatschappelijke ontwikkelingen zoals een grotere culturele diversiteit, groeiende deelname van vrouwen aan het arbeidsproces, verandering in vrije tijdsbesteding door jeugdigen (meer buiten het gezin en meer individualistisch) en andere leer- en opvoedingsbehoeften. Steeds vaker zijn er kritische geluiden te horen over het functioneren van de pedagogische infrastructuur rond jeugdigen en gezinnen. Dit alles vraagt om een actieve benadering door alle spelers, dus ook door de provincie Utrecht. De provincie Utrecht heeft gezien de Wet op de jeugdzorg een directe verantwoordelijkheid voor de zorg voor haar jeugdigen, met name door de invoering van het recht op jeugdzorg jegens de provincie.

In dit hoofdstuk wordt de kern van het toekomstige beleid geschetst. Het bevat een beschrijving van de rol en de missie van de provincie en de doelstellingen voor 2005 – 2008. Verder wordt het nieuwe jeugdzorgstelsel in hoofdlijnen geschetst en schematisch weergegeven. In de ketenaanpak (paragraaf 1.3.3) staat vermeld welke thema's de provincie de komende vier jaar wil oppakken. Aan de hand hiervan wil de provincie haar opdracht: het kwalitatief en kwantitatief laten aansluiten van het aanbod op de vraag, realiseren. In deel 2 worden deze thema's toegelicht en uitgewerkt. Tenslotte wordt aangegeven welke financiële consequenties de introductie van de Wet op de jeugdzorg voor de provincie heeft.

1.1 Rol van de provincie

De rol van de provincie was voorheen beperkt tot het uitzetten van de doeluitkering van het Rijk bij de jeugdhulpverleningsinstellingen. Met de nieuwe Wet op de jeugdzorg, die per 1 januari 2005 in werking treedt, wordt de provincie er direct verantwoordelijk voor dat kinderen en jeugdigen de hulp krijgen die zij nodig hebben. Bij de uitvoering van haar taken krijgt de provincie te maken met een stelselwijziging. De provincie onderschrijft het belang van invoering van de Wet, omdat deze de ontwikkeling naar een meer samenhangende en vraaggerichte jeugdzorg sterk ondersteunt. De nieuwe Wet geeft aan provincies een centrale rol waar het de regie op de totale jeugdzorg betreft naast de rol als financier die zij al had. De Wet brengt extra verantwoordelijkheden en uitbreiding van taken voor de provincie met zich mee en de provincie wordt juridisch aansprakelijk voor het recht op jeugdzorg.

De provincie heeft te maken met onder meer zeven zorgaanbieders, één Bureau Jeugdzorg en 33 gemeenten. De uitvoering van de nieuwe Wet wordt vooral neergelegd bij de veldpartijen. Als eerste moeten de spelers in het veld de kans krijgen om elk vanuit de eigen invalshoek en rol op eigen, professionele wijze hulp aan jeugdigen te bieden.

Aansluitend op de taken van de lokale overheden heeft de provincie de taak om te zorgen dat jeugdigen en hun ouders hulp krijgen wanneer zij ernstige problemen ervaren en/of ertonen.

Jeugdzorg moet op dat moment hulp op maat bieden, dat wil zeggen dat de zorg afgestemd moet zijn op de vraag en de eigen mogelijkheden van jeugdigen en ouders. Samenwerking tussen instellingen en samenhang in het aanbod ('sluitende keten') is daarbij van cruciaal belang.

In de komende planperiode zullen de verschillende relaties van provincie met o.a. zorgaanbieders, Bureau Jeugdzorg Utrecht, gemeenten, jeugdbescherming, jeugdreclassering, jeugd- Geestelijke Gezondheidszorg (jeugd-GGZ) en zorgverzekeraars nader verhelderd moeten worden.

1.2 Missie, doelstelling en prioriteiten provinciaal beleid jeugdzorg

De nieuwe Wet betekent een fundamentele ommezwaai. Het hierbij horende veranderingsproces was al eerder in gang gezet. De provincie anticipeert evenals de betrokken partijen al geruime tijd op de consequenties van de nieuwe Wet.

Vanuit de gedachte dat jeugdigen en ouders adequaat geholpen en maatschappelijke problemen voorkomen dienen te worden, heeft de provincie Utrecht de volgende missie geformuleerd:

Missie:

Vanuit haar wettelijke verantwoordelijkheid zorgt de provincie ervoor dat elke jeugdige/ouder die daar recht op heeft de juiste hulp krijgt. De provincie regisseert en financiert een bereikbaar en voldoende beschikbare toegang tot de jeugdzorg via het Bureau Jeugdzorg Utrecht, en een toereikend, vraaggestuurd, cliëntgericht, samenhangend jeugdzorgaanbod via jeugdhulpverleningsinstellingen. Om dit te realiseren hanteert de provincie heldere kaders, stelt financiële middelen beschikbaar én geeft de partners speelruimte om de eigen professionele verantwoordelijkheid vorm te geven.

Nu de Wet per 1 januari 2005 in werking treedt, moet de provincie het wettelijk kader verder vertalen naar de consequenties voor de praktijk. Deze zijn aanzienlijk en nog niet geheel te overzien. Vragen die opdoemen zijn ondermeer: is er een genoegzaam financieel kader? Willen en kunnen gemeenten het lokale lichte ambulante aanbod versterken? Vallen er geen gaten tussen lokaal jeugdbeleid en geïndiceerde jeugdzorg? Kunnen instellingen flexibel inspelen op de vraag? Lukt het om enige marktwerking te stimuleren, zonder concessies te doen aan de kwaliteit? Bieden de financiële middelen de benodigde ontwikkelruimte?

Het is niet reëel om te verwachten dat de provincie Utrecht de geformuleerde missie in de komende beleidsperiode volledig kan realiseren. In deze periode wordt gestreefd naar een optimale verhouding tussen kwantiteit en kwaliteit van de jeugdzorg, binnen het beschikbare budget, en zijn de volgende doelstellingen geformuleerd.

In 2008 dienen de volgende **doelen** gerealiseerd te zijn:

- wachtlijsten zijn aangepakt;
- nieuwe P&C cyclus is operationeel en wordt nageleefd;
- jeugdzorg en lokaal jeugdbeleid bieden een samenhangend en dekkend aanbod;
- (her)indicatiestelling zorgt voor een adequate vertaling van de hulpvraag naar een gewenst aanbod;
- instrumenten ten behoeve van kwaliteitswaarborging bij instellingen zijn geïmplementeerd;
- cliënteninspraak is gerealiseerd.

Deze doelstellingen voor de komende beleidsperiode worden in dit beleidskader, vanaf hoofdstuk 3 uitgewerkt. Daarbij zijn de volgende speerpunten benoemd, die vervolgens kort worden toegelicht:

speerpunten (in willekeurige volgorde):

1. invoering nieuwe Wet op de jeugdzorg;
2. invoering productfinanciering op basis van bekostigingseenheden;
3. effectiviteit en efficiency van de jeugdzorg waar mogelijk nog verder verhogen;
4. bestrijding van de wachtlijsten voor jeugdzorg;
5. aansluiting lokaal jeugdbeleid, onderwijs en jeugdzorg.

Ad 1. De komende periode ligt de nadruk sterk op het neerzetten van het nieuwe stelsel dat de Wet op de jeugdzorg voorschrijft, met alle nieuwe taken en verantwoordelijkheden die daarbij horen. De provincie richt zich dit verband met name op de instrumenten en het realiseren van randvoorwaarden rondom thema's als: (her)indicatiestelling door Bureau Jeugdzorg, decentralisatie van de jeugdbescherming en jeugdreclassering, kwaliteitsbeleid en cliëntenparticipatie. Deze zijn verwerkt in het uitvoeringsprogramma 2005 welke in deel 2 te vinden is.

Ad 2. Er vindt een wijziging plaats van instituutfinanciering naar productfinanciering. Dit betekent dat de provincie alleen betaalt voor de producten die ook daadwerkelijk afgenomen worden. Daarnaast heeft de provincie de ruimte om bij andere dan de huidige zorgaanbieders in te gaan kopen. Er zijn politieke keuzes te maken in de komende periode over in welke mate de provincie Utrecht marktwerking zou willen invoeren.

Ad 3. Bij het verhogen van de efficiency gaat het vooral om de realisatie van de beschikbare capaciteit (bezettingsgraad) als de duur van de hulpverlening (zo kort als nodig). De gemiddelde behandelduur is van grote invloed op de kosten die per cliënt worden gemaakt, maar moet in relatie tot de effectiviteit van de hulp worden beoordeeld. Om meer zicht te krijgen op de effectiviteit van de zorg wordt bekeken in welke mate de hulpverleningsdoelen zijn gerealiseerd. Achterblijvende kwaliteit en effectiviteit kunnen leiden tot een verschuiving van productie naar zorgaanbieders met een hogere kwaliteit en effectiviteit.

Ad 4. Het is maatschappelijk onverantwoord als jeugdigen met problemen de hulp niet krijgen, c.q. lang op die hulp moeten wachten. Lange wachttijden moeten dan ook voorkomen worden. In de wachtlijstaanpak wordt een meersporenbeleid gevolgd, waarbij onder meer getracht wordt om de afstemming tussen vraag en aanbod te verbeteren. Flexibiliteit, efficiency en effectiviteit zijn daarbij de kernbegrippen.

Ad 5. Het is de ambitie van de provincie om met de verschillende partners, zoals gemeenten en onderwijsbesturen een zodanig voorzieningenniveau te realiseren dat jeugdigen en ouders met vragen en problemen snel en adequaat advies of hulp op maat kunnen krijgen. Politieke keuzes moeten worden gemaakt over het tempo waarin activiteiten zoals licht ambulante hulp, die met ingang van de nieuwe Wet bij gemeenten worden neergelegd, door de provincie worden afgebouwd.

1.3 Hoofdpijnen van het nieuwe stelsel

1.3.1 Oude en nieuwe situatie

Het provinciaal beleidskader jeugdzorg is ingebed in een veel breder systeem van beleid, Wet- en regelgeving (zie bijlage 1). De inhoud van dit beleidskader wordt daar in belangrijke mate door bepaald.

De diverse landelijke en (inter)provinciale akkoorden, beleidskaders en -programma's vormen de gegevenheden die de provincie houvast én speelruimte bieden. Zo moet de provincie zich aan een groot aantal – in de nieuwe Wet op de jeugdzorg vastgelegde - bepalingen houden ten aanzien van de inrichting van de jeugdzorg, zoals de financieringssystematiek, de decentralisatie van de

jeugdbescherming en jeugdreclassering en het feit dat er – met een indicatiebesluit van Bureau Jeugdzorg – nu een wettelijk recht op jeugdzorg jegens de provincie bestaat. De Wet biedt de provincie daarnaast ook speelruimte om vraagsturing in de jeugdzorg, in samenwerking met Bureau Jeugdzorg, aanbieders van jeugdzorg en andere partijen, zelf vorm te geven.

De nieuwe Wet beoogt een ingrijpende stelselwijziging. In de oude situatie werden de jeugdhulpverleningsinstellingen gefinancierd op basis van historische budgetten. Er was sprake van instituutfinanciering. De instroom van jeugdigen was sterk afhankelijk van toeval. Via allerlei wegen konden jeugdigen bij de jeugdhulpverlening terecht komen. Iedere instelling kende een eigen intake. Dit bracht versnippering van het aanbod en aanbodgerichte hulpverlening met zich mee. De provincie had hiermee geen overzicht over de totale vraag naar jeugdzorg (alleen achteraf bij verantwoording). Dit gaf weinig sturingsmogelijkheden aan de provincie om te zorgen dat het aanbod afgestemd is op de vraag.

De provincie Utrecht juicht de komst van de Wet op de jeugdzorg dus toe, in de eerste plaats vanwege het feit dat de Wet zo sterk inzet op vraagsturing. De cruciale elementen van de Wet zijn allemaal hierop gericht: het invoeren van het recht op jeugdzorg versterkt de positie van de cliënt, de onafhankelijke indicatiestelling door Bureau Jeugdzorg en de acceptatieplicht van zorgaanbieders moeten er toe leiden dat op cliëntniveau vraag en aanbod nog beter op elkaar worden aangesloten. Overigens moet in de praktijk blijken wie nu eigenlijk stuurt: is dit de cliënt, de indicatiesteller, of een combinatie?

Ook de financieringssystematiek (sectoroverstijgende bekostigingseenheden) moet bijdragen tot vraaggestuurd werken.

1.3.2 Kenmerken van de nieuwe Wet op de jeugdzorg

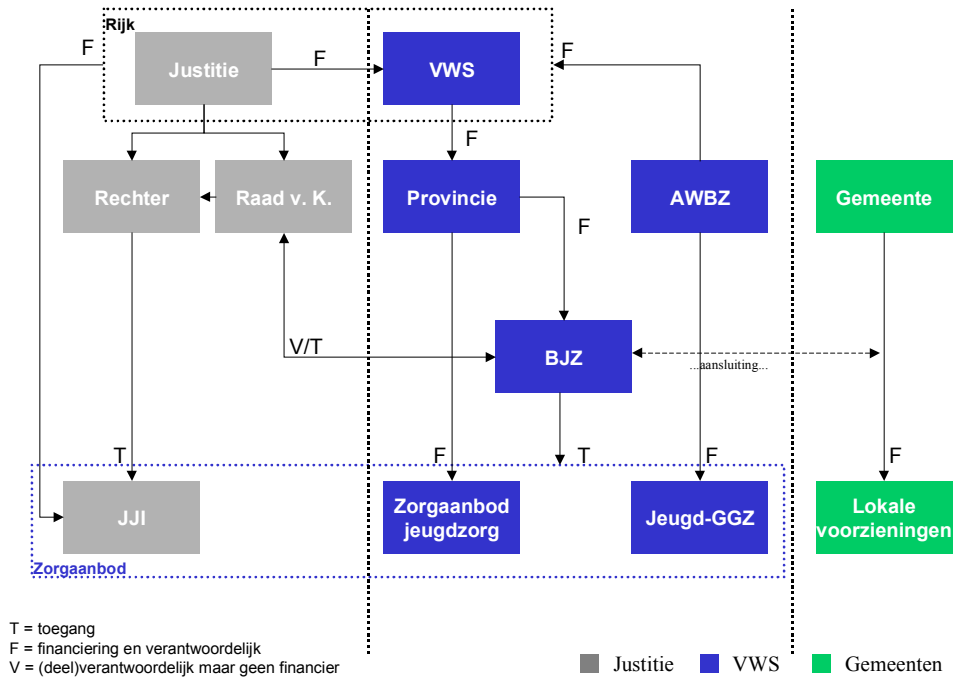
Het nieuwe stelsel voor jeugdzorg laat zich kenmerken door de volgende elementen, die in dit beleidskader nader uitgewerkt worden:

1. invoering van het recht op jeugdzorg en daarop gebaseerde juridische zorgaanspraken;
2. één centrale toegang voor de gehele jeugdzorg, uitgevoerd door Bureau Jeugdzorg Utrecht;
3. één centrale regie in de gehele jeugdzorg, uitgevoerd door de provincie;
4. marktwerking in de relatie provincie (als inkoper van zorg) en zorgaanbieders;
5. meer ruimte voor zorgaanbieders om zich op te stellen als maatschappelijk ondernemer;
6. efficiënte en effectieve jeugdzorg;
7. nog betere aansluiting van het aanbod op de vraag (indicatie/aanspraak);
8. een transparante relatie tussen geleverde zorgproductie en de omvang van de financiering.

Door het nieuwe stelsel verschuiven verantwoordelijkheden en taken binnen de jeugdzorg. De onderstaande figuur geeft – vereenvoudigd - weer hoe toegang, financiering en verantwoordelijkheden in het nieuwe stelsel zijn verdeeld.

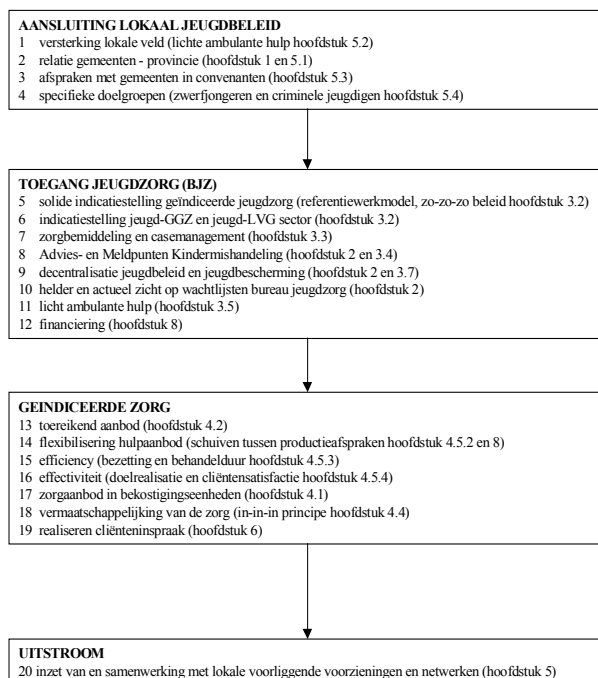
Voor de provincie Utrecht komt het kort gezegd neer op een aanzienlijke uitbreiding van taken en verantwoordelijkheden. Met de Wet op de jeugdzorg wordt de provincie verantwoordelijk voor de financiering en de bestuurlijke aansturing van de toegang tot de jeugdzorg, te weten het Bureau Jeugdzorg. Daarmee wordt de provincie ten opzichte van de huidige situatie ook verantwoordelijk voor de jeugdbescherming en de jeugdreclassering. Daarnaast blijft de provincie de huidige verantwoordelijkheid behouden voor het beleid, de planning en de financiering van een deel van de geïndiceerde jeugdzorg: de jeugdhulpverlening. Tot slot krijgt de provincie de regieverantwoordelijkheid voor het totale provinciale stelsel van jeugdzorg.

Toegang, financiering en verantwoordelijkheden op hoofdlijnen

1.3.3 Ketenaanpak: kwalitatieve en kwantitatieve aansluiting van aanbod op vraag

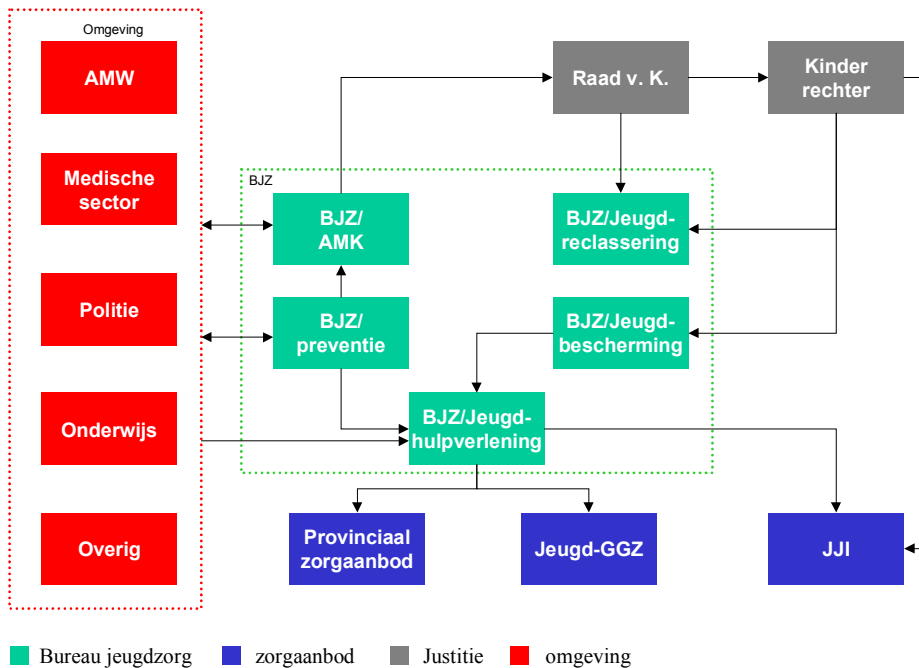
In het volgende schema staat per schakel van de keten weergegeven op welke terreinen de komende vier jaar inspanningen verricht worden. Tussen haakjes wordt verwezen naar de paragraaf in dit beleidskader waar dit initiatief verder is toegelicht. Dit ketenschema biedt daarmee tevens een samenvatting van het beleidskader.

1.3.4 Cliëntenstromen en doorverwijzingen in het nieuwe stelsel

Bureau Jeugdzorg Utrecht wordt de centrale toegang tot het stelsel van jeugdzorg. Dit geldt voor de toegang tot de Raad voor de Kinderbescherming, civiele plaatsing in justitiële jeugdinrichtingen (JJI), het zorgaanbod jeugdhulpverlening en toegang tot jeugd-geestelijke gezondheidszorg (jeugd-GGZ). Instroom in het zorgaanbod wordt alleen vergoed vanuit de doeluitkering van het Rijk (zorgaanbod jeugdhulpverlening) of AWBZ (jeugd-GGZ), wanneer hier een indicatie van Bureau Jeugdzorg voor is afgegeven. De spilfunctie van het Bureau Jeugdzorg is zichtbaar in de volgende figuur van cliëntenstromen binnen de jeugdzorg.

Cliëntenstromen en doorverwijzingen

DEEL II Uitwerking

1 De rol van de provincie

Op grond van de nieuwe Wet krijgt de provincie een bestuurlijke regieverantwoordelijkheid voor de brede jeugdzorg (jeugdhulpverlening, jeugdbescherming, jeugdreclassering en jeugd-GGZ) en daarbinnen tevens een directe eindverantwoordelijkheid voor de intersectorale toegang en het grootste deel van het zorgaanbod. Voor de provincie betekent de regieverantwoordelijkheid méér dan alleen faciliteren en stimuleren. Wat dat 'meer' precies inhoudt, verschilt per context. Zo tracht de provincie met gemeenten, zorgverzekeraars en het Ministerie van Justitie verbindingen te realiseren. Daarnaast geeft de provincie, als financier, sturing aan Bureau Jeugdzorg en de zorgaanbieders, waarbij de provincie het veld de ruimte geeft om op eigen, professionele wijze hulp aan kinderen en jeugdigen te bieden.

De kernpartners

Elke jeugdige en ouder die daar recht op heeft, moet de juiste hulp krijgen – dat is de missie van het provinciaal beleid. De provincie kan dit niet eigenstandig realiseren en heeft daarvoor de kernpartners nodig. Goede samenwerking tussen provincie en kernpartners vereist in de eerste plaats duidelijkheid over de verdeling van verantwoordelijkheden en taken. In concreto betekent dit dat de relaties tussen provincie, zorgaanbieders, Bureau Jeugdzorg, gemeenten en zorgverzekeraars helder en in overeenstemming met elkaar worden gedefinieerd, met oog voor de onderlinge afhankelijkheid.

De komende periode wil de provincie hier - samen met genoemde partners - voortvarend mee aan de slag. Overigens heeft niet alleen de provincie behoefte aan verduidelijking van rollen, ook vanuit zorgaanbieders en Bureau Jeugdzorg is die wens geuit.

De provincie verwacht niet dat de bestaande - historisch gegroeide - verhoudingen van de ene dag op de andere zullen veranderen. Dat heeft tijd nodig. Vooral het uitwisselen van praktijkervaringen en elkaar durven aanspreken op de juiste rolverdeling is daarom belangrijk.

De verantwoordelijkheid van de provincie als financier en inkoper van de zorg wordt in toenemende mate ingevuld op basis van criteria van effectiviteit en efficiency van de geleverde zorg. Voor het overige beperkt de provincie zich – waar het gaat om het zorgaanbod - steeds meer tot 'sturing op afstand'. Wanneer zorgaanbieders voldoende ruimte krijgen om hun aanbod op flexibele wijze aan te passen aan de veranderende vraag, kan dat ook. De provincie bemoeit zich dan niet met de uitvoering van de zorg. Per slot van rekening zijn de diverse instellingen op dit punt deskundiger dan de provincie. De provincie gaat wel sturen op de output: de resultaten.

Intersectorale samenhang

Regieverantwoordelijkheid betekent voor de provincie ook dat zij in samenspraak met andere partijen wil komen tot een intersectoraal samenhangend en op de vraag afgestemd aanbod van jeugdhulpverlening, jeugdbescherming en jeugd-GGZ. De provincie ziet zichzelf daarbij in een actieve stimulerende rol: richting geven aan het brede jeugdzorgbeleid én ruimte bieden aan de diverse partners om vanuit hun eigen professionaliteit zelf te bepalen hoe zij dat beleid uitvoeren. Ook in dit verband is het belangrijk verantwoordelijkheden van en tussen partners (opnieuw) gezamenlijk te benoemen en te bevestigen. Alleen zo neemt de provincie eenieder serieus en kunnen alle betrokken partners elkaar ook aanspreken.

Uitvoeringsprogramma 2005

Actiepunt 1

- Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle partijen in de jeugdzorg om te kijken naar hiaten in de keten.

Resultaat: bijeenkomst waarin alle partijen vertegenwoordigd zijn en hiaten worden benoemd in de keten. Na deze bijeenkomst is het helder wat er nog moet gebeuren om deze hiaten te verhelpen en door wie.

Maatschappelijk ondernemerschap

De provincie wil zorgaanbieders ruimte bieden om zich als maatschappelijk ondernemer te ontwikkelen binnen een meer vraaggestuurd stelsel. Een dergelijk ondernemerschap is logisch verbonden met het idee van marktwerking in de jeugdzorg, zoals dat in de Wet wordt voorgesteld. Dat betekent dat zorgaanbieders voldoende ruimte moeten krijgen om op basis van de eigen professionaliteit vorm te geven aan hun verantwoordelijkheid, namelijk zorg bieden die optimaal aansluit op de hulpvragen en behoeften van cliënten.

Het provinciale beleid is erop gericht om randvoorwaarden te scheppen zodat zorgaanbieders flexibel kunnen werken. Wat betreft de marktwerking zoals die in de Wet wordt vastgesteld, is een nuancering op zijn plaats. Van een echte jeugdzorgmarkt zal de komende jaren nog geen sprake zijn. Immers, het gaat hier om een publieke taak waar de overheid een bijzondere verantwoordelijkheid heeft en de aard van het 'product' brengt ook onder andere geografische en organisatorische beperkingen met zich mee. De voorgestelde invoering van enige marktwerking in het zorgaanbod maakt wel dat zorgaanbieders op transparante wijze verantwoording afleggen over de inzet van de beschikbaar gestelde collectieve middelen ten behoeve van de zorg. Ze moeten laten zien dat die doelmatig en doelgericht is geweest. Alleen zo kan de provincie sturen op kwaliteit en resultaat - en minder op handhaving van procedures en regels.

Sleutelpositie Bureau Jeugdzorg

Het Bureau Jeugdzorg legt in het kader van haar indicatietaak de aanspraken op jeugdzorg vast. Zij heeft daarmee een sleutelpositie in het nieuwe stelsel en bepaalt in hoge mate de aard en omvang van het beroep dat op jeugdzorg wordt gedaan. Bureau Jeugdzorg staat met andere woorden op het kruispunt van vraag en aanbod en neemt daar een monopolie positie in. Het invoeren van het (door een indicatiestelling gegeven) recht op jeugdzorg, houdt in dat de provincie bij het financieren van zorg de indicatiestellingen volgt. Het Bureau Jeugdzorg is daarmee dé partner van de provincie in het realiseren van een vraaggestuurd aanbod.

De provincie heeft ten aanzien van Bureau Jeugdzorg - vanwege de centrale rol die het bureau speelt binnen het totale stelsel - een meer directe relatie dan ten aanzien van de andere instellingen. Ook hier werkt de provincie toe naar een situatie waarin zij de eigen professionele verantwoordelijkheid van het bureau stimuleert en ruimte biedt om deze verantwoordelijkheid binnen door het Rijk en de provincie vastgestelde kaders vorm te geven. Naarmate Bureau Jeugdzorg en zorgaanbieders er beter in slagen om gezamenlijk op cliëntniveau tot vraagsturing te komen - waarbij kwaliteit van zorg en onafhankelijkheid van de indicatiestelling gewaarborgd zijn - kan de provincie meer op afstand blijven.

Ten aanzien van de zorgaanbieders heeft Bureau Jeugdzorg een actieve, signalerende rol waar het gaat om het verbeteren van de aansluiting van vraag en aanbod en welk nieuw aanbod ontwikkeld zou moeten worden. Hierover informeert het bureau de provincie over ontwikkelingen in de vraag en knelpunten in de aansluiting van vraag en aanbod. Op basis daarvan besluit de provincie welke zorg voor het komende jaar wordt ingekocht ter vernieuwing, zodat een sluitend, toereikend en samenhangend aanbod beschikbaar is.

Uitvoeringsprogramma 2005

Actiepunt 2

- In 2004 is in gezamenlijk overleg tussen provincie, Bureau Jeugdzorg en de zorgaanbieders een eerste start gemaakt met het verhelder van ieders taken en verantwoordelijkheden onder de nieuwe Wet. In 2005 wordt dit verder uitgewerkt.

Resultaat: het sluiten van een 'tripartiete rollenovereenkomst'.

Gemeenten

Gemeenten spelen een cruciale rol wanneer het gaat om het versterken van de samenhang tussen jeugdzorg en lokaal jeugdbeleid. Zij zijn de regisseurs van het lokale jeugdbeleid. In zijn totaliteit functioneert de jeugdzorg pas goed wanneer er een goed functionerend en samenhangend stelsel van basisvoorzieningen bestaat, gericht op vroegsignalering en hulpverlening bij minder zware en minder complexe problematiek. Gemeenten zijn hiervoor primair verantwoordelijk en hebben hierin een eigen bestuurlijke verantwoordelijkheid. De relatie met de provincie kan daarbij getypeerd worden als een van complementair bestuur. De provincie streeft ernaar de relatie met de gemeenten verder uit te bouwen waarbij de resultaatafspraken in de nieuwe bestuursakkoorden leidend zijn.

Zorgkantoren en Ministerie van Justitie

Wat betreft het geïndiceerde zorgaanbod van de jeugd-GGZ, de jeugd-LVG en de JJI's (Justitiële Jeugdinrichtingen) ligt de verantwoordelijkheid voor aansturing bij de betreffende financiers. De provincie is, gelet op haar regiefunctie, wel verantwoordelijk voor de afstemming tussen de verschillende sectoren.

Ook loopt de financiering van de indicatiestelling door Bureau Jeugdzorg Utrecht voor de jeugd-GGZ, de JJI's (civielrechtelijke plaatsingen) via de provincie. Gezien deze verdeling in verantwoordelijkheden zoekt de provincie de afstemming vooral door middel van overleg met de financiers van de niet door de provincie bekostigde jeugdzorg, de zorgkantoren en het Ministerie van Justitie, en minder met de uitvoerende instellingen.

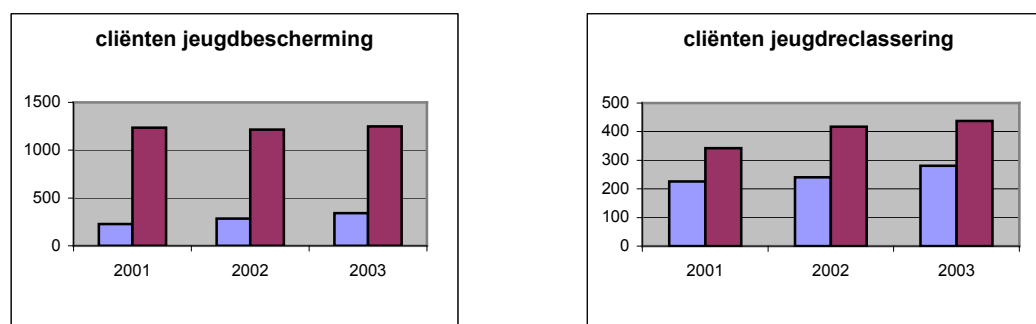
2 Context: groeiend beroep op jeugdzorg

De provincie is verantwoordelijk voor een op de vraag afgestemd aanbod van jeugdzorg, zeker waar het gaat om jeugdzorg die door de provincie bekostigd wordt. Daarvoor is een systematisch inzicht in de kwantitatieve en kwalitatieve ontwikkeling van vraag en aanbod in de jeugdzorg noodzakelijk. Dit hoofdstuk beschrijft deze ontwikkelingen op hoofdlijnen. In de hoofdstukken die volgen, wordt nader ingegaan op de beleidsmatige consequenties ervan voor de toegang tot de jeugdzorg (hoofdstuk 3) en het zorgaanbod (hoofdstuk 4).

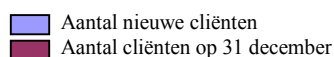
2.1 Ontwikkelingen in de vraag naar jeugdzorg

Toegang tot de jeugdzorg kent verschillende functies, waaronder: aanmelding, screening en indicatiestelling (het gaat hier om toegang tot de jeugdzorg, jeugdbescherming, jeugdreclassering en jeugd-GGZ). De nieuwe Wet op de jeugdzorg schrijft voor dat al deze toegangsfuncties door het Bureau Jeugdzorg dienen te worden uitgevoerd – met als enige uitzondering een zeer beperkte groep cliënten van de jeugd-GGZ.

Na een lange periode van groei daalde het aantal nieuwe cliënten jeugdbescherming in 2001 met zo'n 30%. In 2002 was er sprake van een lichte stijging die zich in 2003 door heeft gezet tot een stijging van 21%.

Bron: jaarverantwoording Bureau Jeugdzorg Utrecht

Het beroep op de jeugdreclassering is, mede als gevolg van de toegenomen intensiteit waarmee (jeugd)criminaliteitsbestrijding ter hand is genomen, de afgelopen jaren toegenomen. Het aantal cliënten jeugdreclassering in begeleiding is in 2002 ten opzichte van 2001 toegenomen met 13%. Deze stijging neemt in 2003 iets af tot 4,8%.

Verwacht wordt dat de behoefte aan uitvoering van taken van Bureau Jeugdzorg de komende jaren blijft stijgen onder invloed van onder meer de volgende factoren:

- een autonome groei van de vraag;

In vergelijking met het landelijk gemiddelde is Utrecht een provincie met verhoudingsgewijs veel jeugdigen. Verwacht wordt dat het aantal jeugdigen in 2007; 270.913 zal zijn. Naar verwachting zal het aantal jeugdigen tussen de 12 en 17 jaar de komende jaren in de provincie Utrecht sterker toenemen dan landelijk. Op basis van deze demografische ontwikkelingen heeft de landelijke Taskforce Wachtlijsten Jeugdzorg een prognose gemaakt die uitwijst dat de vraag naar jeugdzorg in 2007 gestegen zal zijn met 4,5% ten opzichte van 2002 (landelijk).

- *de instroom in de jeugd-GGZ via Bureau Jeugdzorg;*
Met ingang van 1 januari 2005 zal Bureau Jeugdzorg op directe wijze worden gefinancierd om de jeugd-GGZ deskundigheid in het Bureau Jeugdzorg in te bedden en om de toeleiding te verzorgen voor cliënten naar de jeugd-GGZ. Gelet op de aard van deze cliëntenstroom moet ervan worden uitgegaan dat het bureau voor al deze cliënten een volledig indicatietraject zal moeten uitvoeren. Ook cliënten die tot op heden na de screening door het Bureau Jeugdzorg werden verwezen naar de jeugd-GGZ worden vanaf 2004 door het Bureau Jeugdzorg geïndiceerd en vervolgens toegeleid naar de (geïndiceerde) zorg. In 2002 ging dit om 180 extra cliënten en in 2003 om 216 extra cliënten.
- *maatschappelijke en beleidsmatige ontwikkelingen;*
Versterking van preventie en lichte hulp door lokale voorzieningen kunnen de instroom in de jeugdzorg beperken, maar tegelijkertijd is het denkbaar dat deze voorzieningen door vroegsignalering de vraag naar jeugdzorg doen toenemen. Beleidsmatig gewenste ontwikkelingen zoals verdere verbetering van de toegankelijkheid van het Bureau Jeugdzorg of een meer outreachende werkwijze kunnen eveneens een opwaarts effect geven aan het beroep op jeugdzorg. Ook kan bijvoorbeeld de invoering van het nieuwe stelsel, het recht op jeugdzorg of veranderingen in de problematiek van invloed zijn op de vraag naar activiteiten van het Bureau Jeugdzorg. Al deze ontwikkelingen tezamen leiden naar verwachting tot een toenemend beroep op jeugdzorg, dat echter nog niet goed kwantificeerbaar is.

2.2 Ontwikkelingen in capaciteit en aanbod

Met invoering van het recht op jeugdzorg krijgt de provincie nog nadrukkelijker dan voorheen de opdracht om de aanspraken op jeugdhulp optimaal te garanderen. In dat verband is het essentieel om zicht te hebben in de productie en de duur van de hulpverlening.

2.2.1 Bureau Jeugdzorg Utrecht

Toegang

De productie voor diverse toegangsfuncties van Bureau Jeugdzorg Utrecht is de afgelopen drie jaar toegenomen. In de onderstaande tabel wordt deze toename nader gespecificeerd.

Toegekende capaciteit en gerealiseerde productie toegangstaken

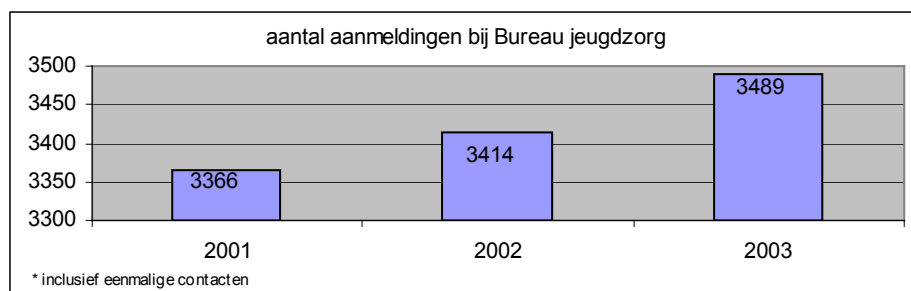
Bureau Jeugdzorg Utrecht

	2001		2002		2003		2004	
	cap	Prod	cap	prod	Cap	prod	cap	prod
Aanmelding	4421	3366	4832	3414	4832	3489	3600	PM
Screening	3047	2478	3371	2416	3371	2451	2550	PM
Zorgtoewijzing	2015	1485(a)	2079	1682 (a)	2079	1586 (a)	2300	PM
Indicatie	1028	1273	1092	1470	1092	1257	1550	PM

Bron: monitorgegevens Bureau Jeugdzorg Utrecht + jaarverantwoording Bureau Jeugdzorg 2003

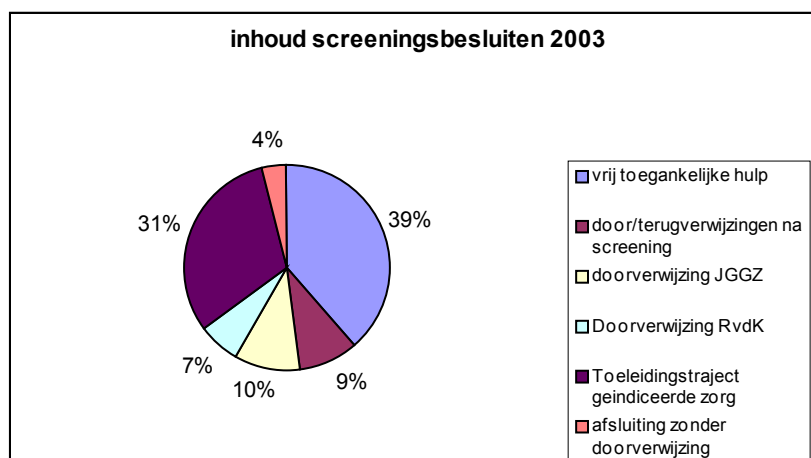
a) Dit betreft het aantal cliënten voor wie een zorgtoewijzingsbesluit is vastgesteld. Omdat voor één cliënt soms meerdere vormen van zorg worden toegewezen is het totaal aantal zorgtoewijzingsbesluiten hoger: 2001:2055, 2002: 2055 en 2003: 2470.

In 2003 hebben 3489 cliënten zich aangemeld bij Bureau Jeugdzorg Utrecht. Dit aantal is inclusief de eenmalige contacten. In het eerste half jaar van 2004 hebben 1734 cliënten zich aangemeld bij Bureau Jeugdzorg Utrecht.

Bron: jaarverantwoording Bureau Jeugdzorg Utrecht

Een deel van de aangemelde cliënten wordt direct of na screening doorverwezen naar de basisvoorzieningen. Zoals uit onderstaande overzicht is op te maken krijgen verreweg de meeste cliënten een indicatie voor lichte ambulante hulp en jeugdhulp.

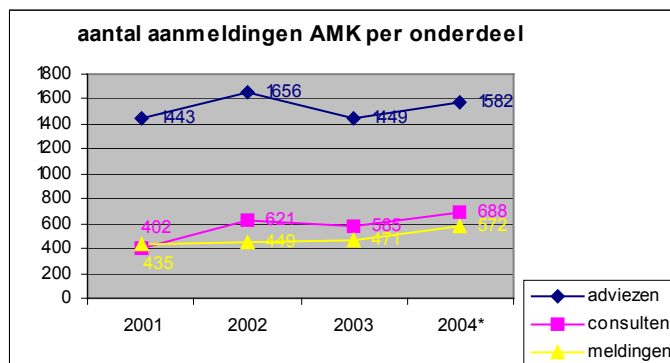
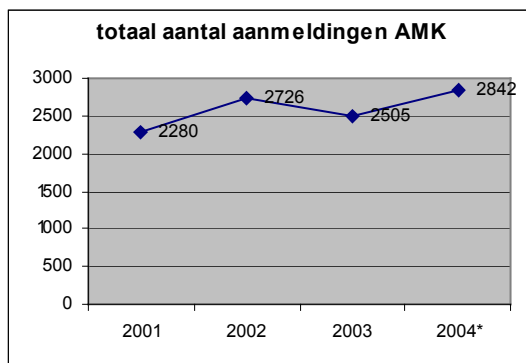
Bron: monitorgegevens Bureau Jeugdzorg Utrecht 2003

In de afgelopen jaren hadden de toegangsfuncties diagnostiek, indicatiestelling, plaatsing en casemanagement te maken met een tekort aan capaciteit. Dit tekort werd gecompenseerd met de overcapaciteit bij de toegangsfunctie aanmelding en screening. Zoals uit de tabel 'Toegekende capaciteit en gerealiseerde productie toegangstaken Bureau Jeugdzorg Utrecht' (blz. 18) is op te maken, is in 2004 de capaciteit voor aanmelding, screening, ZTO en indicatie gewijzigd. De thans toegekende capaciteit voor de toegangsfuncties is naar verwachting voldoende.

Advies en Meldpunt Kindermishandeling (AMK)

Het aantal aanmeldingen (adviezen, consulten en meldingen) AMK is de afgelopen jaren sterk toegenomen. Met name in 2002 heeft een sterke stijging van 20% plaatsgevonden. In 2003 neemt deze stijging af tot 10%. Op basis van de huidige cijfers is te concluderen dat deze stijging in 2004 zal doorzetten.

Op basis van voorlopige landelijke normen heeft de provincie met Bureau Jeugdzorg Utrecht afspraken gemaakt over capaciteit van het AMK. De capaciteit van het AMK is in de periode 2000-2003 ruim 20 % gegroeid. In 2004 wordt het Bureau Jeugdzorg in staat geacht 2.669 aanmeldingen te verwerken. Als de feitelijke groei van de laatste drie jaar (gemiddeld zo'n 7 % per jaar) doorzet, is vanaf 2005 een uitbreiding van de capaciteit noodzakelijk.

Bron: Monitor Bureau Jeugdzorg Utrecht + Beleidsinformatie Bureau Jeugdzorg 2004
* prognose 2004 o.b.v. cijfers 1e + 2e kwartaal 2004

Jeugdbescherming en jeugdreclassering

De jeugdbescherming en jeugdreclassering worden tot op heden door het Ministerie van Justitie gefinancierd op basis van een vorm van open-eind financiering. Daarbij wordt uitgegaan van het aantal

cliënten (op peildata) dat op grond van een rechterlijke uitspraak daadwerkelijk begeleiding ontvangt van het Bureau Jeugdzorg. In principe volgt daarmee de beschikbare capaciteit de daadwerkelijke behoefte. Zoals eerder aangegeven nam, na een lichte afname in 2002, het aantal cliënten in de jeugdbescherming in 2003 weer toe.

Het beroep op de jeugdreclassering is de afgelopen jaren explosief gestegen. Mede gelet op de beleidsvoornemens inzake de bestrijding van de jeugdcriminaliteit moet ook voor de komende jaren rekening gehouden worden met een verdere stijging.

Lichte ambulante hulp

Tot en met 2003 is, in het kader van de bestrijding van de wachtlijsten, de capaciteit voor de lichte ambulante hulp verhoogd met 57 %. Deze capaciteitsverhoging was deels van incidentele aard. In 2004 is de capaciteit verlaagd tot 1.086 trajecten. In 2003 is het aantal gestarte trajecten ten op zichte van 2002 afgenomen met 20%.

2.2.2 Zorgaanbod jeugdhulpverlening

Residentieel

Door ombouw is de residentiële capaciteit in de periode 2000 – 2004 met 7 % gedaald tot 453 plaatsen. Er is een afname van de capaciteit maar tegelijkertijd een toename van de zwaarte van de problematiek. De consequentie hiervan is een forse verschuiving van de lichtere naar de zwaardere vormen van residentiële hulp. In het kader van de bestrijding van de wachtlijsten zijn in het eerste offertetraject in 2004 33 extra capaciteitsplaatsen toegekend.

De gemiddelde bezetting van de residentiële capaciteit is de afgelopen drie jaar laag te noemen, te weten 92%. In 2003 is de gemiddelde bezetting 95%. Er zijn echter grote verschillen tussen zorgaanbieders. In 2003 loopt de gemiddelde bezetting per zorgaanbieder uiteen van 87% tot 100%. Vier van de zeven zorgaanbieders heeft een gemiddelde bezetting van boven de 95%.

Dagbehandeling

Sinds 2000 is de capaciteit dagbehandeling licht gedaald, van 319 naar 310 plaatsen. Ook hier vond een verschuiving plaats van lichtere naar zwaardere varianten. De gemiddelde bezetting is in 2003 toegenomen van 97% naar 100%. De gemiddelde bezetting is de afgelopen vijf jaar hoog geweest.

Pleegzorg

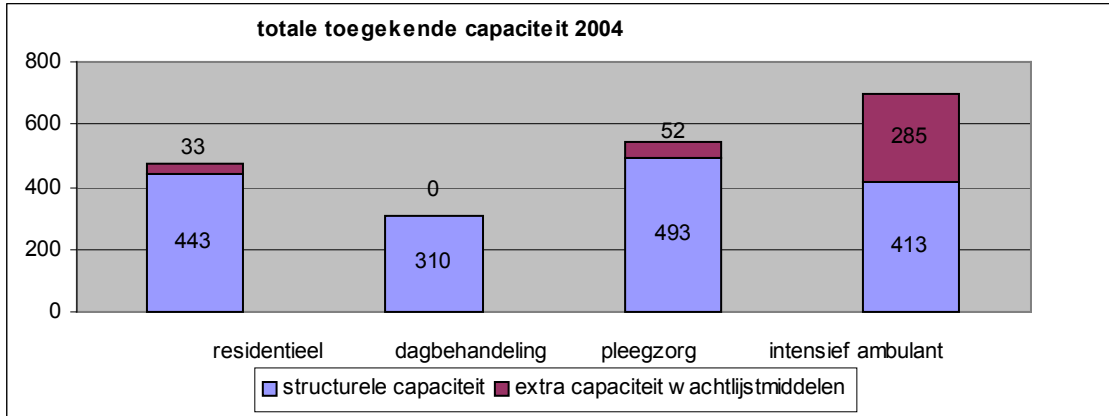
De capaciteit pleegzorg is tot 2004 gelijk gebleven en bedroeg 493. In 2004 zijn er (ter bestrijding van de wachtlijsten) in het eerste offertetraject 52 extra capaciteitsplaatsen toegekend, waardoor het totaal aantal capaciteitsplaatsen pleegzorg 545 bedraagt.

Het aantal cliënten dat in de pleegzorg is opgenomen is in 2003 gegroeid met 21 %. Dit hangt mede samen met de substantiële toename van de bezetting. In de periode 1998 – 2002 is deze toegenomen van 90% naar 98%.

De behandelduur van pleegzorg vertoonde in 2002 een forse daling: met 30 % tot 20,9 maanden. In 2003 heeft deze daling zich in lichte mate doorgezet. Een verklaring van de daling in behandelduur is op basis van deze gegevens moeilijk te geven.

Geïndiceerd ambulant

Met ingang van 2003 zijn er normprijzen vastgesteld voor intensief ambulant. In 2004 bedraagt het aantal trajecten 413. Daarnaast zijn (ter bestrijding van de wachtlijsten) in het eerste offertetraject 285 extra trajecten toegekend. De totale capaciteit voor 2004 komt hiermee op 698 trajecten. Dit is ten opzichte van 2003 een toename van 69%. In 2003 nam de instroom toe met 60 cliënten tot in totaal 322 cliënten.

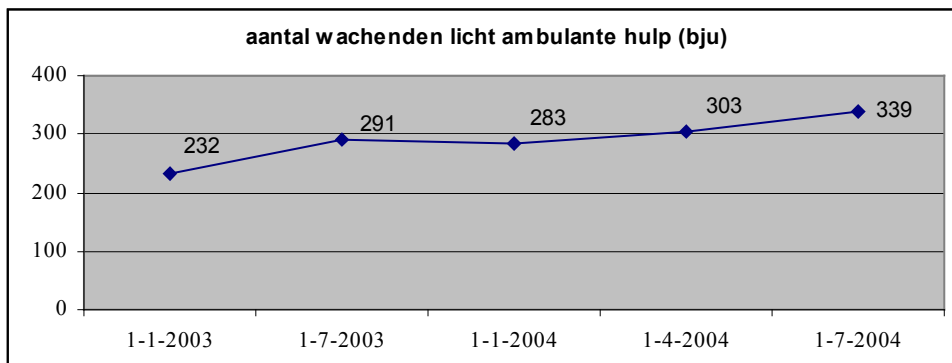

Bron: cijfers provincie Utrecht (exclusief de nog toe te kennen capaciteit in het tweede offertetraject)

2.3 Wachlijsten

Bureau Jeugdzorg Utrecht

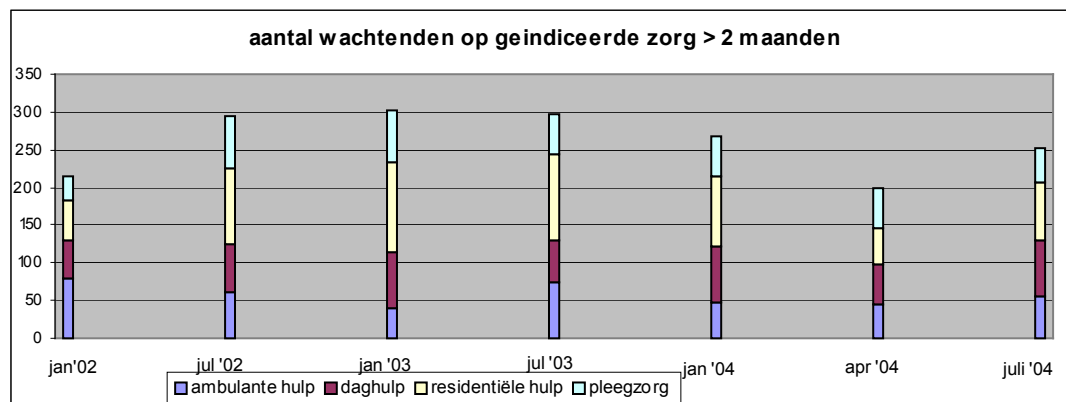
Het aantal wachtenden voor licht ambulante zorg verstrekt door Bureau Jeugdzorg is in 2003 gestegen. Op 1 januari 2003 bedroeg het aantal wachtenden 232 cliënten. Deze stijging heeft zich in 2004 doorgezet. Op 1 juli 2004 bedroeg het aantal wachtenden 339. Deze hulpvorm zal in de toekomst vooral door de gemeenten moeten worden geboden.

Bron: Landelijke Taskforce Wachlijsten Jeugdzorg + Beleidsinformatie Bureau Jeugdzorg Utrecht 2004

Geïndiceerde jeugdhulpverlening

Na een stijging van het aantal wachtenden in de eerste helft van 2002 is er vanaf 2003 sprake van een lichte daling. Deze daling zet zich door in 2004. In het tweede kwartaal 2004 is er weer sprake van een stijging.

Bron: Landelijke Taskforce Wachlijsten Jeugdzorg + Beleidsinformatie Bureau Jeugdzorg Utrecht 2004

3 Bureau Jeugdzorg

Als centrale schakelorganisatie tussen vraag en aanbod in de jeugdzorg, speelt Bureau Jeugdzorg een cruciale rol in het nieuwe wettelijke stelsel jeugdzorg.

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste inhoudelijke ontwikkelingstaken van Bureau Jeugdzorg Utrecht beschreven voor de beleidsperiode 2005-2008. De provincie heeft zich ten doel gesteld om de wachtlijsten af te bouwen en ervoor te zorgen dat de (her)indicatiestelling zorgt voor een adequate vertaling van de hulpvraag naar een gewenst aanbod.

3.1 Een bereikbare, integrale en intersectorale toegang

Het tegengaan van (sectorale) verkokering in de toegang tot de jeugdzorg is één van de centrale doelstellingen bij de vorming van de bureaus jeugdzorg. Er bestaat een uniform referentiewerkmodel voor alle bureaus jeugdzorg. Op basis van het referentiewerkmodel worden ook de landelijke richtprijzen ontwikkeld voor de diverse producten (taken) van het bureau.

Een belangrijke doelstelling van Bureau Jeugdzorg is het realiseren van een laagdrempelige, zichtbare toegang.

In het kader van de implementatie van het referentiewerkmodel heeft de provincie in 2004 afspraken gemaakt met Bureau Jeugdzorg Utrecht over de uitvoering van de toegangstaken. Met als resultaat dat de werkprocessen van Bureau Jeugdzorg Utrecht per 1 januari 2005 zijn ingericht conform het landelijk vastgestelde referentiewerkmodel.

3.2 Indicatiestelling

Indicatiestelling behoort tot de kerntaken van Bureau Jeugdzorg (ook voor de jeugd-GGZ en de jeugd-LVG-sector). Het Bureau Jeugdzorg indiceert volgens de nieuwe Wet- en regelgeving en inhoudelijke protocollen. De noodzakelijk randvoorwaarden daarvoor zijn voor een belangrijk deel in de voorbije jaren gecreëerd maar er zal op onderdelen in 2005 en 2006 nog verdere ontwikkeling moeten plaatsvinden. Het verder vorm geven van en het realiseren van indiceren voor de jeugd-LVG-sector behoeft hierbij nadrukkelijk aandacht. Het Rijk heeft voor de jaren 2004, 2005 en 2006 per jaar € 4 miljoen beschikbaar gesteld voor verbetering van de kwaliteit van de jeugdzorg. Vanuit deze kwaliteitsimpuls¹ biedt het Rijk ondersteuning bij het opstellen van een landelijk indicatieprotocol.

De provincie Utrecht richt zich op de volgende vier aspecten:

- *zo-zo-zo-beleid*²

Vanuit het Rijk worden trajecten ingezet om het zo-zo-zo uitgangspunt bij indicatiestelling te verankeren in de werkwijze van de bureaus jeugdzorg. De provincie vindt het positief dat Bureau Jeugdzorg Utrecht veel inspanningen verricht om de kwaliteit van indicatiestelling te verhogen;

- *systematiek*

De landelijke normering van het zorgaanbod en indicatiestelling op basis van zorgeenheden of zorgvormen zijn voorwaarden om de vraag naar jeugdzorg in beeld te brengen. Enerzijds omdat langs die weg een helder beeld aan de cliënt geboden kan worden over de inhoud van diens aanspraak op zorg. Anderzijds biedt een indicatie op basis van zorgeenheden of zorgvormen de zorgaanbieder helderheid over de te bieden zorgverlening en de daarbij door hem te hanteren grenzen. Deze informatie is voor de provincie noodzakelijk bij het invullen van haar rol als inkoper van zorg. Een dergelijke onderbouwing is voor het Rijk noodzakelijk om de doeluitkering te kunnen aanpassen aan de vraagontwikkeling. Daarom geeft de provincie Utrecht hoge prioriteit aan het invoeren van een indicatiesystematiek op basis van zorgeenheden;

¹ De activiteiten voortvloeiend uit de kwaliteitsimpuls zijn neergelegd in de notitie "Een kwaliteitsimpuls voor de jeugdzorg". Deze notitie is in april 2004 bestuurlijk vastgesteld door Rijk, IPO en Mogroep.

² Zo licht mogelijk, Zo kort mogelijk en Zo dicht mogelijk bij huis.

- *jeugd-GGZ*

Vanaf 2005 worden middelen vanuit de AWBZ overgeheveld naar de doeluitkering Bureau Jeugdzorg. Vanaf dat moment kan alleen Bureau Jeugdzorg een aanspraak op jeugd-GGZ vaststellen, op een uitzondering na, namelijk de (huis)arts of een daaraan gelijkgestelde behandelaar. Dit kan alleen in het geval dat er een redelijk vermoeden bestaat van een ernstig psychische stoornis bij de jeugdige. De (huis)arts zal aan het Bureau Jeugdzorg moeten melden waarop het vermoeden gebaseerd is, zodat bij het Bureau Jeugdzorg en de jeugd-GGZ aanbieders inzicht ontstaat in de wijze waarop regels in de praktijk uitwerken: hoe vaak wordt doorverwezen en in welke gevallen. Bovendien worden het Bureau Jeugdzorg en de jeugd-GGZ aanbieders hiermee in staat gesteld om na te gaan of ook andere hulp nodig is.

Het formuleren van samenwerkingsafspraken tussen Bureau Jeugdzorg Utrecht en de jeugd-GGZ verloopt moeizaam. Nu duidelijk is dat het Bureau Jeugdzorg op directe wijze wordt gefinancierd om de jeugd-GGZ deskundigheid in het Bureau Jeugdzorg in te bedden en om de toeleiding te verzorgen voor cliënten naar de Jeugd-GGZ, zal Bureau Jeugdzorg deze taak per 1 januari 2005 uitvoeren. In samenspraak met de zorgverzekeraar spant de provincie zich nadrukkelijk in om deze noodzakelijke inbedding te versnellen;

- *jeugd-LVG*

Hoewel er langere tijd sprake van is, wordt de indicatietaak voor de jeugd-LVG vooralsnog niet overgedragen naar het Bureau Jeugdzorg. De huidige jeugd-LVG sector is door Wet- en regelgeving verankerd in de gehandicaptensector. Landelijke pilots zullen moeten uitwijzen hoe de samenhang tussen beide deelsectoren met het oog op hun toegankelijkheid het beste gegarandeerd kan worden. Op basis daarvan zal ook in Utrecht meer samenhang worden aangebracht.

In afwachting van deze ontwikkelingen bespreken het Bureau Jeugdzorg Utrecht en het LCIG (het bureau dat de indicaties stelt voor de gehandicaptenzorg) sinds 2002 al samen de aanvragen voor LVG-zorg. MEE (voor mensen met een verstandelijke beperking, voorheen SPD en Somma) en Bureau Jeugdzorg Utrecht oriënteren zich op een vergelijkbare vorm van samenwerking. Over de indicatiestelling voor licht verstandelijke gehandicapte jeugdigen (de LVG-sector) zal het Rijk in overleg met de betrokken partijen uiterlijk eind 2004 een besluit nemen.

Uitvoeringsprogramma 2005

Actiepunt 3

- Monitoren van de afspraken tussen Bureau Jeugdzorg Utrecht en jeugd-GGZ over inzet expertise vanuit de jeugd-GGZ in het bureau;
- Nagaan of de jeugd-GGZ deskundigheid adequaat en tijdig is ingebed in het indicatietraject van Bureau Jeugdzorg in 2005;
- Aandringen op het maken van samenwerkingsafspraken nodig om het stelsel te laten werken;
- Samen met het zorgkantoor monitoren van de instroom bij de jeugd-GGZ, nagaan of de veranderingen conform de Wet worden doorgevoerd.

Resultaat: inbedding van jeugd-GGZ deskundigheid in Bureau Jeugdzorg Utrecht, opdat jeugdigen met een GGZ-problematiek correct worden geïndiceerd.

De route naar de jeugd-GGZ wordt conform de Wet en de AMvB uitgevoerd.

Actiepunt 4

- Voortzetting samenwerking Bureau Jeugdzorg Utrecht en het LCIG en oriëntatie op een vergelijkbare vorm van samenwerking met MEE, waarbij rekening wordt gehouden met de uitkomsten van de landelijke pilots.

Resultaat: adequate vorm van samenwerking rond de diverse terreinen van de LVG- zorg.

Actiepunt 5

- De provincie stimuleert dat de verwijfsstroom naar de jeugd-GGZ verlegd wordt. De provincie streeft ernaar dat het merendeel van de verwijfsingen via Bureau Jeugdzorg Utrecht tot stand komen.

Resultaat: het merendeel van de verwijfsingen naar de jeugd- GGZ gaat via Bureau Jeugdzorg.

Uitvoeringsprogramma 2005

Actiepunt 6

- Indien eind 2004 een besluit is genomen over de indicatiestelling voor licht verstandelijke gehandicapten en de landelijke pilots zijn afgerond kan, na de totstandkoming van een AMvB waarin de indicatiestelling voor de LVG-sector is geregeld, de provincie afspraken maken met Bureau Jeugdzorg Utrecht, het zorgkantoor en zorgaanbieders in de LVG sector over de indicatiestelling LVG. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van de ervaringen die zijn opgedaan ten aanzien van de jeugd-GGZ indicatiestellingen

Resultaat: Bureau Jeugdzorg Utrecht werkt vanaf 1 januari 2007 volgens het landelijk indicatieprotocol. En de indicatiestelling voldoet per 1 januari 2006 aan de eisen van de Wet.

3.3 Zorgbemiddeling en casemanagement

De huidige functie zorgtoewijzing wordt aangepast aan een op de Wet gebaseerde set werkzaamheden, verband houdend met het nemen en opstellen van indicatiebesluiten, het bieden van zorgbemiddeling (zowel voor reguliere toewijzingstrajecten als in crisissituaties) en het leveren van beleidsinformatie over het gebruik van geïndiceerde jeugdzorg.

Uitvoeringsprogramma 2005

Actiepunt 7

- De provincie maakt in 2005 afspraken met Bureau Jeugdzorg Utrecht over de definitieve inrichting en financiering (passend binnen de landelijke normen die hiervoor gelden) van de afdeling indicatie.

Resultaat: de gewijzigde functie van het huidige zorgtoewijzingsorgaan is vastgelegd.

3.4 Advies- en Meldpunt Kindermishandeling

Het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) is sinds 1999 als organisatorische eenheid onderdeel van Bureau Jeugdzorg Utrecht. De problematiek die bij het AMK gemeld wordt, is zeer ernstig. Wachten op onderzoek moet daarom voorkomen worden. Gezien de ernst van de problematiek heeft de provincie prioriteit gegeven aan het wegwerken van de wachtlijsten bij het AMK. Hierover zijn resultaatsafspraken gemaakt met Bureau Jeugdzorg Utrecht. De resultaatsafpraak inzake de wachtlijst is per 1 juli 2004 door Bureau Jeugdzorg gehaald. Met Bureau Jeugdzorg is afgesproken dat zij prioriteit geven aan het AMK, zorgtoeleiding en dan het vrij toegankelijke aanbod.

3.5 Lichte ambulante hulp

Lichte ambulante hulp valt niet onder het recht op jeugdzorg en behoort primair tot de verantwoordelijkheid van gemeenten. Uitgezonderd die situaties waarbij tijdens het indicatietraject blijkt dat een cliënt niet in aanmerking komt voor geïndiceerde jeugdzorg. Bureau Jeugdzorg kan licht ambulante hulp bieden als doorverwijzing naar voorliggende voorzieningen vanuit het oogpunt van klantonvriendelijkheid onwenselijk is. Op grond van de afspraken kan het Bureau Jeugdzorg deze hulp bieden gedurende maximaal een half jaar en gemiddeld vijf gesprekken per cliënt. Het verwijzen van cliënten vanuit het lokale jeugdbeleid naar Bureau Jeugdzorg voor lichte ambulante hulp ligt op grond hiervan niet langer in de rede.

Ter uitwerking van de Wet op de jeugdzorg zijn inmiddels landelijke bestuurlijke afspraken gemaakt tussen alle betrokken partijen over de positionering, omvang en financiering van deze lichte ambulante hulp door Bureau Jeugdzorg. Het lokale veld is nu actief om in dit aanbod te voorzien. In het kader van aansluiting worden hierover afspraken gemaakt met gemeenten. Hoofdstuk 5 gaat nader in op de aansluiting jeugdzorg en het lokale jeugdbeleid.

Bureau Jeugdzorg moet zich als toegang tot de jeugdzorg ook blijven inzetten op de moeilijk bereikbare groepen, groepen die in het lokale veld vaak wel bekend zijn maar die de jeugdzorg niet

bereiken. De provincie Utrecht wil ervoor waken dat de beperking van de mogelijkheden voor lichte ambulante hulp het bereiken van de problematische groepen in de weg zal staan.

3.6 Aanpakken van wachtlijsten en prioriteiten in de toegang

Ook in 2004 is binnen Bureau Jeugdzorg Utrecht sprake van een capaciteitstekort in de toeleiding naar hulp op indicatie waardoor interne wachtlijsten bestaan. Om de wachtlijsten te beperken is in 2004 € 568.000 aan extra middelen ingezet om de productie van de toegangstaken te verhogen, waarbij ook de mogelijkheid bestaat om de capaciteit van het AMK te vergroten, mochten zich onverwachte ontwikkelingen in de vraag voordoen.

3.7 Decentralisatie jeugdbescherming en jeugdreclassering

Per 1 januari 2005 worden de financiering, de planning en het beleid met betrekking tot de jeugdbescherming en jeugdreclassering, gedecentraliseerd naar de provincies. Jeugdbescherming en jeugdreclassering zijn twee nieuwe beleidsthema's voor de provincie. Inmiddels zijn er landelijk al wel bestuurlijke afspraken gemaakt over de wijze waarop de beschikbare middelen – waarvan de hoogte historisch gegroeid is – worden gedecentraliseerd. Binnen de kaders van de nieuwe financieringssystematiek blijft de provincie Utrecht zorgen voor een ordentelijke voortzetting van de financiering van de jeugdbescherming en jeugdreclassering. Daarbij wordt uitgegaan van de pxq-systematiek zoals die voor nagenoeg alle andere taken van Bureau Jeugdzorg Utrecht geldt. Voor 2005 heeft het Ministerie van Justitie een bezuiniging aangekondigd van 8 % voor jeugdbescherming en 5% voor jeugdreclassering. Ten tijde van het schrijven van dit beleidskader is niet duidelijk of deze bezuinigingen ook daadwerkelijk doorgaan.

3.8 Jeugdbescherming

Analyse van de jeugdbescherming heeft een aantal knelpunten aan het licht gebracht. Doel is om in de komende planperiode te komen tot een meer adequate jeugdbescherming. De vereiste verbetering kan worden bereikt door op het juiste moment de passende kindbeschermingsmaatregel te treffen en door een effectieve uitvoering van die maatregel. Nadrukkelijker dan nu het geval zal het accent in de jeugdbescherming liggen op het recht van de minderjarige op een opvoedings- en leefsituatie die aan bepaalde minimumvoorwaarden voor zijn voorspoedige ontwikkeling voldoet. Het totaalpakket is neergelegd in het landelijke beleidsprogramma 'Beter Beschermd' en raakt ook andere partijen die bij de uitvoering van de jeugdbescherming betrokken zijn zoals de Raad voor de Kinderbescherming en de rechterlijke macht. Adequate jeugdbescherming is overigens niet alleen afhankelijk van het functioneren van de ketenpartners in de jeugdbescherming maar ook van de samenwerking met andere partners in het (jeugdzorg)veld. Van de provincies wordt verwacht er zorg voor te dragen dat de bureaus jeugdzorg het instrument voor het meten van effectiviteit van jeugdbeschermingsmaatregelen in 2008 hebben ingevoerd. Voor de taken op het gebied van jeugdbescherming geldt een algemene kanttekening dat het landelijk beleid door de provincie wordt uitgevoerd voor zover de financiering dat toelaat.

Beter beschermd omvat op dit moment de volgende activiteiten die van belang zijn voor de provincies:

➤ Ontwikkelen van criteria en realiseren van effectiviteitsmeting

Het Rijk zal bevorderen dat er van de rechten van minderjarigen afgeleide criteria worden ontwikkeld voor het opleggen of verlengen van een kindbeschermingsmaatregel. Deze criteria zijn ook nodig om de effectiviteit van een maatregel te kunnen meten.

Het Rijk ontwikkelt ook een instrument voor het meten van de effectiviteit van de uitvoering van kindbeschermingsmaatregel, daarbij zoveel mogelijk rekening houdend met andere initiatieven op het terrein van effectieve zorg. Naar verwachting is dit instrument gereed in 2006.

➤ Verbetering gezinsvoogdij

In het project Deltaplan Gezinsvoogdij wordt bij vier bureaus jeugdzorg (Bureau Jeugdzorg Utrecht neemt niet deel aan de pilot) een verlaging van de caseload van een gezinsvoogdijwerker in combinatie met een verbeterde werkwijze voor de uitvoering van de ondertoezichtstelling beproefd. Dit project wordt eind 2004 afgerond. Aan de hand van de resultaten van het project zal het Rijk, na

overleg met betrokken partijen, een besluit nemen over de landelijke implementatie van het Deltaplan Gezinsvoogdij.

➤ **Verbetering voogdij**

Uit onderzoek van de Inspectie Jeugdzorg blijkt dat de uitvoering van de voogdij door instellingen een aantal tekorten vertoont. Het Rijk heeft de randvoorwaarden geformuleerd voor de door de gezamenlijke bureaus jeugdzorg te ontwikkelen visie op de voogdij. Afhankelijk van de gepresenteerde visie zal een hiervan afgeleide werkwijze worden ontwikkeld. Visie en werkwijze dienen invulling te geven aan de verschillende rollen van de voogdij-instelling.

➤ **Verbetering kwaliteit forensische diagnostiek**

In 2002 is door het Ministerie van Justitie een landelijk kader forensische diagnostiek in de jeugdzorg opgesteld (FDJ) naar aanleiding van klachten over de kwaliteit van forensische rapportages. Doel van het kader waarbinnen de Forensische Psychiatrische dienst een centrale functie vervult, is om de kwaliteit van de rapportages te verhogen, de doorlooptijden te verkorten en doelmatigheid van aanvragen te verhogen. Het landelijk kader is verplicht voor de Raad voor de Kinderbescherming en het Openbaar Ministerie.

Uitvoeringsprogramma 2005

Actiepunt 8

- De provincie maakt afspraken met Bureau Jeugdzorg Utrecht over de implementatie van het Deltaplan Gezinsvoogdij afhankelijk van de definitieve uitkomsten en de noodzakelijke (financiële) randvoorwaarden in 2005 en verder.

Resultaat: verbetering gezinsvoogdij.

Actiepunt 9

- De provincie maakt afspraken met Bureau Jeugdzorg over de implementatie van de verbeteringen van de voogdij met ingang van 2007.

Resultaat: verbetering voogdij conform uitslag inspectie-onderzoek.

3.9 Jeugdreclassering

In het kabinetsprogramma Jeugd Terecht, dat zich richt op de aanpak van de jeugdcriminaliteit in de periode 2003-2006 is een groot aantal acties bijeengebracht, die zowel op het terrein van preventie als op het terrein van jeugdsancties liggen. Waar het gaat om jeugdreclassering die door de bureaus jeugdzorg wordt uitgevoerd is het streven om de kwaliteit van de jeugdreclassering te verbeteren door verdere professionalisering en methodiekontwikkeling. Het Rijk heeft daartoe vanaf eind 2003 activiteiten in gang gezet die in 2006 worden afgerond. Zo is een methodiekbeschrijving ITB-CRIEM (Intensieve Trajectbegeleiding-Criminaliteit Etnische Minderheden) uitgebracht (juni 2004) en wordt een methodisch handboek ontwikkeld dat begin 2005 gereed is. Op basis van dit handboek wordt in 2005 het vormings- en scholingsprogramma geëvalueerd en aangepast.

Het Rijk stelt middelen beschikbaar voor de landelijke invoering van ITB-criem in 2004 voor allochtone jeugdgedelinquenten. Verder wordt door het Rijk bezien of ITB-criem ook voor autochtone jeugdigen wordt toegestaan. Het Rijk blijft middelen beschikbaar stellen voor ITB voor de harde kern waarbij de verwachting is dat de toestroom in 2005 verder zal toenemen, op basis van de cijfers over het eerste halfjaar 2004.

In de loop van 2004 presenteert het Rijk na overleg met de provincies een voorstel om de capaciteit van de jeugdreclassering uit te breiden voor de nazorg. Het Rijk zal daarnaast onderzoeken of voor verplichte nazorg Wetswijziging nodig is. Momenteel ligt er een plan voor intensivering van de nazorg bij het Ministerie van Justitie.

Het Rijk stelt in de eerste helft van 2005 een erkenningscommissie in die alle strafrechtelijke interventies voor jeugdigen gaat toetsen op effectiviteit aan de hand van toetsingscriteria. Deze toets

moet leiden tot certificering met als uiteindelijk doel uitsluitend toepassing van de door de commissie gecertificeerde programma's. Voor de taken op het gebied van jeugdreclassering geldt een algemene kanttekening dat het landelijk beleid door de provincie wordt uitgevoerd voor zover de financiering dat toelaat.

Uitvoeringsprogramma 2005

Actiepunt 10

- De provincie bevordert dat Bureau Jeugdzorg de methodiekbeschrijving ITB-CRIEM gaat gebruiken, dat Bureau Jeugdzorg uiterlijk in 2005 gaat werken volgens de nieuwe methodische werkwijze en bewerkstelligt dat alle jeugdreclasseringwerkers in 2006 een scholings- en vormingsprogramma hebben doorlopen.

Resultaat: in het kader van de jeugdreclasseringstaken voert Bureau Jeugdzorg ITB-CRIEM trajecten uit.

Actiepunt 11

- De provincie bewerkstelligt dat mede vanuit Bureau Jeugdzorg in samenwerking met de relevante ketenpartners (waaronder het Openbaar Ministerie) de toepassing van ITB (beide varianten) wordt bevorderd.

Resultaat: een adequate afstemming tussen vraag en aanbod bij planning en uitvoering van ITB-trajecten

Actiepunt 12

- De provincie bewerkstelligt dat Bureau Jeugdzorg in overleg met alle relevante ketenpartners (waaronder de justitiële jeugdinrichtingen) de toepassing van nazorg en scholings- en trainingsprogramma's (STP) bevordert.

Resultaat: adequate afstemming tussen vraag en aanbod bij planning en uitvoering van nazorg en STP voor jeugdigen die een jeugdinrichting verlaten.

3.10 Landelijk werkende instelling voor voogdij en gezinsvoogdij, Stichting Gereformeerde Jeugdzorg (SGJ).

In de periode 2005-2008 vindt de decentralisatie van de landelijk werkende instellingen voor voogdij en gezinsvoogdij plaats conform de hierover gemaakte bestuurlijke afspraken met partijen (landelijk werkende instellingen, Rijk, provincies, bureaus jeugdzorg). De SGJ vervult naast aanbieder van jeugdzorg tevens toegangstaken GVI. De financiering van de SGJ wordt gedecentraliseerd naar de provincie Utrecht. De eindsituatie wordt vastgesteld op basis van de evaluatie aan het eind van de inpassingsperiode. Het Rijk voert de regie tijdens de hele inpassingsperiode. Als onderdeel van de decentralisatie van de landelijke voorzieningen gaan de middelen van de voorheen landelijke (gezins)voogdij-instellingen (waaronder SGJ) naar de doeluitkering van Bureau. Hierbij wordt uitgegaan van maatwerk per instelling. Voor de provincie Utrecht betreft dit de SGJ.

Uitvoeringsprogramma 2005

Actiepunt 13

- De provincie bevordert een goed verloop van de inpassing van SGJ volgens de daartoe gemaakte afspraken.

Resultaat: goede inpassing SGJ volgens de daartoe gemaakte afspraken.

4. Jeugdzorg op indicatie: het zorgaanbod

De beleidsvoornemens van de provincie met betrekking tot het zorgaanbod zijn gebaseerd op de nieuwe Wet op de jeugdzorg, het eerder in gang gezette beleid op basis van de inhoudelijke visie en de ideeën over de invulling van haar regiefunctie (zie hoofdstuk 2). De provincie regisseert en financiert een toereikend, vraaggestuurd, cliëntgericht en samenhangend zorgaanbod voor jeugdigen en hun ouders/verzorgers. Een aanbod bovendien dat dichtbij en zo mogelijk in de eigen leefomgeving van jeugdigen en ouders/verzorgers geboden wordt, waarbij zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van de sociale en/of familiale netwerken van cliënten, de school en het oplossend vermogen van cliënten zelf (empowerment). Deze visie wordt samengevat in het 'in-in-in principe' (in het gezin, in de school en in de sociale context van het gezin). De provincie heeft zich ten doel gesteld om in de periode 2005-2007 bij gelijkblijvende vraag de wachtlijsten af te bouwen.

In de provincie Utrecht is met ingang van 2005 sprake van 8 door de provincie Utrecht gefinancierde jeugdzorgaanbieders, waaronder 1 landelijk werkende instelling. Onder de Wet op de jeugdzorg kan de provincie zelf bepalen bij welke nieuwe zorgaanbieders zij zorg gaat inkopen.

Indien er sprake is van een nieuwe zorgaanbieder zal de provincie zich ervan vergewissen dat het verantwoord is daar kinderen te plaatsen. Zij zal dit onder meer doen door het opvragen van relevante rapporten – waaronder inspectierapporten, meerjarenbeleidsplan en financieel jaarverslag – en zonodig de inspectie verzoeken tot het verrichten van een kwaliteitstoets. De voorwaarden die gelden voor de de huidige zorgaanbieders zullen ook gaan gelden voor nieuwe zorgaanbieders.

4.1 Zorgaanbod in bekostigingseenheden

Volgens de nieuwe Wet op de jeugdzorg moeten zorgaanbieders, op basis van het indicatiebesluit van Bureau Jeugdzorg, zorgen voor een (intersectoraal) samenhangend aanbod dat is afgestemd op de hulpvraag. Daarmee wordt de zorgaanbieder in feite de uitvoerder van het indicatiebesluit. De zorgaanbieder heeft een acceptatieplicht, dat wil zeggen kan cliënten niet afwijzen als de indicatie betrekking heeft op aanbod waarvoor zij gefinancierd wordt, tenzij hun budget daarvoor op is. Bureau Jeugdzorg kan –in geval van ernstige opvoed-en opgroei problemen - in het indicatiebesluit een coördinator aanwijzen. De coördinator zorgt voor afstemming tussen de verschillende zorgaanbieders. De provincie geeft hoge prioriteit aan de invoering van het beschrijven van het hulpaanbod in termen van bekostigingseenheden.

In een landelijk traject is in 2004 het zorgaanbod beschreven in producten (bekostigingseenheden) waarvoor indicatieve normprijzen zijn ontwikkeld. De indicatieve normprijzen worden in 2005 getoetst aan de praktijk. Hierbij is het streven dat met ingang van 1 januari 2007 gewerkt kan worden conform de nieuwe bekostigingssystematiek.

Op basis van de landelijk vastgestelde bekostigingseenheden maakt de provincie met Bureau Jeugdzorg Utrecht en de zorgaanbieders afspraken om deze systematiek te implementeren (zie ook hoofdstuk 3.2).

Uitvoeringsprogramma 2005

Actiepunt 14

- Zorgen voor overeenstemming tussen de zorgaanbieders en de provincie over de beschrijving van het zorgaanbod in bekostigingseenheden (2005/2006). Vanaf 2007 moeten de subsidieaanvragen door de zorgaanbieders op basis van bekostigingseenheden worden ingediend.

Resultaat: het aanbod is beschreven in de landelijk vastgestelde bekostigingseenheden.

4.2 Ontwikkelingen en perspectieven in de jeugdzorg

Bureau Jeugdzorg Utrecht en de zorgaanbieders hebben in 2004 – op verzoek van de provincie- een eerste verkenning gedaan van toekomstige, gewenste dan wel noodzakelijke ontwikkelingen in de jeugdzorg. Centrale vragen bij deze verkenning waren:

- Zijn er doelgroepen die nog onvoldoende in beeld zijn bij de jeugdzorg in de provincie Utrecht en waarvoor wel degelijk een verantwoordelijkheid bestaat?
- Zijn er op het vlak van methodieken in de jeugdzorg vernieuwingen gaande die ruimte zouden moeten krijgen door onder meer financiële prikkels?

Geconstateerd wordt dat er geen of onvoldoende aanbod is voor: Marokkaanse jeugdigen, civielrechtelijk geplaatste jeugdigen in JJI's en teruggeleiding van jeugdigen uit JJI's, risicoleerlingen in het onderwijs en schooluitvallers en kinderen die langdurig zorg nodig hebben.

Vernieuwingen in de jeugdzorg die meer ruimte zouden moeten krijgen betreffen: uitbreiding netwerkstrategieën, vroegsignalering delinquentie, echtscheidingsbemiddeling, langdurig intensief ambulante modules en samenwerking jeugdzorg en verslavingszorg.

Voor wat betreft de civielrechtelijk geplaatste jeugdigen sluit de provincie aan op landelijk gemaakte afspraken. In 2004 is er een landelijke werkgroep 'optimalisering van het zorgaanbod voor jeugdige met ernstige gedragsproblemen' ingesteld. Er is een urgentieplan opgesteld en op 1 juli 2004 zijn de provincies en grootstedelijke regio's akkoord gegaan met de voorstellen van aanpak op korte termijn. Het urgentieplan omvat: versneld inzetten van diagnostiek bij crisisplaatsing in een JJI, het zonedig snel starten van psychiatische behandeling in de JJI en het vrijmaken van een aantal behandelplekken binnen de jeugd-GGZ sector.

Bij de aanpak voor de langere termijn wil het Rijk dat de plaatsing van jeugdigen in de JJI's in het kader van jeugdbescherming volledig beëindigen. Bedoeling is dat deze jeugdigen geplaatst worden binnen de provinciale jeugdzorg en mogelijk jeugd-GGZ en jeugd-LVG. Er is echter nog niet voorzien in adequate, juridische en financiële randvoorwaarden. Door het Rijk wordt een landelijke verkenning uitgevoerd naar de consequenties van deze overheveling die voor het eind van 2004 zal moeten worden afgerond.

De provincie volgt de uitvoering van het urgentieplan m.b.t. civielrechtelijk in JJI's geplaatste jongeren bij Bureau Jeugdzorg Utrecht en wacht de resultaten van de landelijke verkenning af. Op basis van de uitkomsten zal de provincie zich beraden op de te ondernemen stappen.

De overige thema's zullen in deze beleidsperiode door de provincie samen met Bureau Jeugdzorg Utrecht en de zorgaanbieders verder verkend worden en waar (financieel) mogelijk zal actie worden ondernomen. Waar nodig zal de provincie vanuit haar regieverantwoordelijkheid in overleg treden met relevante partners – waaronder gemeenten, zorgkantoor en Ministerie van Justitie – om intersectorale samenwerking op deze thema's te bevorderen.

4.3 Professionalisering pleegzorg

De Provincie Utrecht zal samen met de zorgaanbieders bekijken hoe zij vorm gaat geven aan de implementatie van de uitkomsten van Trillium en pleegzorg 2. Een van de belangrijkste uitkomsten van deze projecten betreft de indeling van de pleegzorg in twee varianten: de hulpverleningsvariant en de opvoedingsvariant. Beide varianten zijn meegenomen in het kostprijsonderzoek van Deloitte. Het gaan werken met deze twee varianten heeft consequenties voor de instellingen voor pleegzorg; niet alleen inhoudelijk maar ook voor de bedrijfsvoering.

Naast deze twee pleegzorgvarianten, is deeltijdpleegzorg een belangrijk aandachtspunt geweest tijdens het project pleegzorg 2. Het huidige zorgaanbod werkt reeds met diverse differentiaties, variërend van weekendpleegzorg, crisisopvang tot observatiepleegzorg.

Er is tijdens het project pleegzorg 2 veel aandacht geweest voor de rol en positie van ouders in de pleegzorg. Er is een visiedocument van de MO-groep over deze rol van ouders binnen de pleegzorg. Hierin staat omschreven hoe de zorgaanbieders (instellingen voor pleegzorg) de samenwerking met ouders binnen hun instelling kunnen gaan vormgeven. Ook voor dit onderwerp geldt dat de provincie met de zorgaanbieders zal bekijken hoe zij uitvoering gaan geven aan dit visiedocument.

4.4 Vermaatschappelijking van de zorg op indicatie (in-in-in-principe)

Bij vermaatschappelijking van de zorg gaat het de provincie om de volgende uitgangspunten:

- de geïndiceerde zorg wordt zo veel als mogelijk in de leefsituatie van de jeugdige geboden;
- samenhang: de geïndiceerde zorg wordt op zo'n manier geboden dat de contacten en samenwerking met de lokale voorzieningen voor jeugdigen en ouders/verzorgers tijdens de begeleiding en behandeling zo min mogelijk worden doorbroken. De jeugdzorg heeft samen met het onderwijs, het welzijnswerk, het maatschappelijk werk, de jeugdgezondheidszorg en justitie de taak om een sluitende zorgketen te realiseren van signalering tot en met nazorg.

Waar mogelijk wordt de geïndiceerde zorg geboden in de directe leefomgeving van jeugdigen en ouders/verzorgers, de intensieve ambulante hulp. Om dit daadwerkelijk te realiseren zijn binnen de intensieve ambulante zorg in Utrecht uitbreiding, versterking en meer onderlinge samenhang nodig.

4.4.1 Intensief ambulant

De in de provincie Utrecht geplande concrete initiatieven m.b.t. intensief ambulant worden hier kort toegelicht.

- *uitbreiding*

Voorgaande jaren stonden in het teken van ombouw van residentieel naar een intensief ambulant aanbod. Uitbreiding van dit aanbod was noodzakelijk gezien de grote wachtlijst voor intensief ambulant. T.o.v. 2003 is het intensief ambulante aanbod in 2005 meer dan verdubbeld. Op basis van de analyse van de vraag naar jeugdzorg, moet in deze beleidsperiode bezien worden of verdere uitbreiding noodzakelijk is en hoe deze zich verhoudt tot de vraag naar residentiële hulp. De vraag naar residentiële hulp zal immers ook blijven bestaan.

- *Versterking*

Een adequate beschrijving van het huidige en gewenste aanbod intensief ambulant en de daarbij horende bekostigingssystematiek, draagt bij aan het versterken van het intensieve ambulante aanbod. Met het model *Hulp aan Huis Utrecht* is het intensieve ambulante zorgaanbod in de verschillende varianten beschreven.

De zeven zorgaanbieders jeugdhulpverlening hebben, vanuit hun verantwoordelijkheid voor een goed georganiseerd en afgestemd aanbod intensief ambulant, gezamenlijk het rapport *Intensieve Ambulante Gezinsbehandeling Utrecht verhelderd* laten opstellen. Met behulp van *Hulp aan Huis Utrecht* worden de verschillende varianten binnen het geïndiceerde aanbod van intensieve ambulante thuisbehandeling in de provincie Utrecht beschreven. De provincie Utrecht vindt dat *Hulp aan Huis Utrecht* mogelijkheden biedt om in de provincie tot een transparant, gedifferentieerd (qua variatie en intensiteit) en intersectoraal aanbod van intensieve gezinsbehandeling te komen. De komende jaren zal deze intersectorale afstemming meer vorm moeten krijgen. Daartoe zal in 2005 een onderzoek verricht worden naar huidige ambulante methodieken binnen de jeugdzorg (jeugdhulpverlening, LVG en GGZ).

Uitvoeringsprogramma 2005

Actiepunt 15

- Inventarisatie van ambulante methodieken in de provincie Utrecht

Resultaat: een overzicht van beschikbare ambulante methoden en een overzicht van overlap en hiaten binnen dit aanbod in de provincie Utrecht.

In verband met de bekostiging is in 2003 bij de zorgaanbieders jeugdhulpverlening een kostprijsonderzoek uitgevoerd om de voorlopige kostprijs van intensieve ambulante hulp vast te stellen. In het jaar 2004 werd dit aanbod nog gefinancierd op basis van de kostprijzen, die in het onderzoek naar voren zijn gekomen. Nadat de landelijke financieringssystematiek van kracht wordt, worden de kostprijzen daaraan aangepast.

- *samenhang*

De provincie wil ook de samenhang bevorderen tussen het intensieve ambulante aanbod en het overige zorgaanbod dagbehandeling en residentiële behandeling. In het kader van bestrijding van de wachtlijsten is hiermee reeds geëxperimenteerd. Er zijn toen intensieve ambulante modules ontwikkeld die voorafgaand aan, tijdens en na residentiële zorg en dagbehandeling aan jeugdigen en ouders worden geboden. De provincie wil deze vorm van samenhang stimuleren en de uitkomsten van genoemde experimenten betrekken bij de inrichting van het intensief ambulante aanbod.

4.4.2 Netwerkstrategieën

Een andere belangrijke bijdrage aan de vermaatschappelijking van de jeugdzorg vormt de inzet van de methodiek netwerkverkenning. Deze methodiek is m.b.v. wachtlijstmiddelen ontwikkeld en inmiddels geïmplementeerd. De methodiek beoogt de inzet van de eigen sociale context van het gezin en kind als onderdeel van zorg. Het netwerk kan worden betrokken in het voortraject, bij de nazorg, in de pleegzorg en ten behoeve van verkorting van de wachttijd. Bureau Jeugdzorg Utrecht verricht onderzoek naar de effecten van de inzet van netwerkstrategieën op verkorting van de wachttijden. De uitkomsten van het onderzoek zullen besproken worden in het overleg van de provincie met Bureau Jeugdzorg en de zorgaanbieders omtrent nieuwe ontwikkelingen (zie ook 4.2).

4.5 Toereikend aanbod

Zeker met het oog op de invoering van het recht op jeugdzorg, is de centrale opdracht voor de provincie om te zorgen voor een toereikend aanbod. Het historisch gegroeide budget voor de doeluitkeringen voor het door de provincie gefinancierde zorgaanbod en het aanbod van Bureau Jeugdzorg, is echter ontoereikend.

Al meerdere jaren is sprake van een groeiend beroep op de jeugdzorg, terwijl de provinciale doeluitkering tot 2004 nauwelijks is toegenomen. Dit heeft onder meer wachtlijsten tot gevolg gehad. In 2004 heeft de provincie structurele extra rijksmiddelen ontvangen ad € 1,345 miljoen en dit bedrag zal oplopen tot € 4,36 miljoen in 2008. Tevens zijn er extra provinciale middelen beschikbaar gesteld (€ 1,295 miljoen per jaar voor vier jaar).

4.5.1 Wachtlijstaanpak

In de jeugdzorg is sprake van lange wachtlijsten en wachttijden. De invoering van het recht op jeugdzorg betekent dat cliënten de provincie hierop wettelijk kunnen aanspreken. Maar juist ook vanuit maatschappelijk oogpunt is het onverantwoord als jeugdigen met problemen niet de hulp krijgen cq. lang op de hulp die ze nodig hebben, moeten wachten. Lange wachtlijsten en wachttijden moeten dan ook met kracht worden bestreden.

In dat kader heeft de provincie in 2004 twee offertetrajecten gehouden. Met de extra middelen van het Rijk en de eigen provinciale middelen was de benodigde financiële ruimte hiervoor aanwezig. Op basis van de door Bureau Jeugdzorg in kaart gebrachte vraag en de door zorgaanbieders ingediende offertes is het aanbod zodanig uitgebreid dat naar verwachting gemiddeld 215 jeugdigen extra per jaar geholpen kunnen worden. Hiermee wordt een vermindering van de wachtlijst bewerkstelligd.

De komende vier jaar gaan de kernpartners bij de jeugdzorg in Utrecht (Bureau Jeugdzorg Utrecht, provincie en zorgaanbieders) samen verder werken aan dit belangrijke en lastige vraagstuk. Die gezamenlijke aanpak vanuit ieders eigen verantwoordelijkheid is heel wezenlijk, aangezien de provincie Utrecht, Bureau Jeugdzorg Utrecht en de zorgaanbieders van elkaar afhankelijk zijn voor een adequate aanpak van de wachtlijst.

In de wachtlijstaanpak wordt een meersporenbeleid gevolgd:

- een actueel overzicht verkrijgen van de wachtlijsten en wachttijden voor de verschillende hulpvormen. Niet alleen de cijfers, maar vooral de ontwikkelingen van de vraag (de schommelingen en de trends) en de interpretaties van de cijfers zijn van belang bij het signaleren van knelpunten;

- de afstemming tussen vraag en aanbod verder verbeteren. In hoofdstuk 1 staan de maatregelen beschreven om een sluitende zorgketen te realiseren. *Flexibiliteit, efficiëntie en effectiviteit en innovatie* zijn de kernbegrippen waar het in de geïndiceerde zorg om gaat: zorgaanbieders moeten soepel kunnen inspelen op een veranderende vraag (flexibiliteit), zo doelmatig mogelijk gebruik maken van de beschikbare capaciteit (efficiëntie) en daarbij zorgen voor een kwalitatief goed aanbod (effectiviteit en innovatie). Met het verhogen van de kwantiteit moet – binnen gelijkblijvend budget - de kwaliteit minimaal gehandhaafd blijven (zie paragraaf 1.2 doelstelling komende beleidsperiode). Deze drie kernbegrippen worden in de volgende paragrafen verder uitgewerkt;
- legitimeren van structurele financiële claims om het aanbod op peil van de vraag te brengen. Voorwaarde hiervoor is het optimaliseren van de flexibiliteit, efficiëntie en effectiviteit van het aanbod.

Om de doelstelling (opheffen wachtlijsten) in 2007 te kunnen realiseren zijn er extra financiële middelen nodig.

Uitvoeringsprogramma 2005

Actiepunt 16

- Periodiek overleg voeren met Bureau Jeugdzorg Utrecht en zorgaanbieders over de interpretatie van de gegevens van de wachtlijsten en de monitor Bureau Jeugdzorg Utrecht.

Resultaat: helder zicht op en gedeeld beeld van de knelpunten en de trends in de vraag naar jeugdhulpverlening.

4.5.2 Flexibiliteit

De zorgaanbieders bieden zorg die optimaal aansluit op de hulpvragen en behoefte van cliënten. De provincie wil dit proces op afstand aansturen, hetgeen betekent dat zorgaanbieders zo veel mogelijk ruimte krijgen om hun aanbod flexibel aan te passen aan de veranderende vraag. Door de provincie wordt die mogelijkheid geboden door de subsidie aan een zorgaanbieder te baseren op een kwantitatieve prognose omtrent de inzet van de verschillende bekostigingseenheden. Bij de inzet van de zorg dient optimaal aangesloten te worden bij de door Bureau Jeugdzorg in de indicatie vastgestelde behoefte aan zorg. Om dit te realiseren krijgen de zorgaanbieders de mogelijkheid om hun budget flexibel in te zetten. De mate van flexibiliteit bij de zorgaanbieders zal zich moeten verhouden tot de flexibiliteit van het gehele zorgaanbod. De kaders waarbinnen deze flexibiliteit bevorderd wordt zullen in de loop van deze beleidsperiode hun definitieve beslag krijgen.

Zorgaanbieders worden nadrukkelijk uitgenodigd om - binnen de grenzen van de door de provincie maximaal toegekende subsidie – de eigen speelruimte te benutten om zo optimaal te kunnen voldoen aan de zorgvraag van cliënten en hun (wettelijke) acceptatieplicht.

4.5.3 Efficiëntie

Naast het zo effectief mogelijk inzetten van de extra beschikbare middelen vormt het versterken van de doelmatigheid van de jeugdzorg ook een belangrijk instrument bij het terugdringen van de wachtlijsten. Verbetering van de doelmatigheid van de jeugdzorg heeft betrekking op de totale keten van de jeugdzorg en de daarin te onderscheiden schakelmomenten zoals het snijvlak tussen het lokale jeugdbeleid en de jeugdzorg, de instroom in de jeugdzorg, de doorloop binnen de toegang jeugdzorg (het Bureau Jeugdzorg), de door- en uitstroom in de geïndiceerde jeugdzorg en de schakeling met jeugdzorg in het kader van de AWBZ (jeugd-GGZ en jeugd-lvg). Het gaat daarbij derhalve niet alleen om zaken als behandelduur in het geïndiceerde aanbod en benutting van de beschikbare capaciteit (bezetting), maar ook om het optimaal functioneren van alle schakels binnen de keten op zich en ten opzichte van elkaar. Eind 2004 wordt in opdracht van de provincie een extern onderzoek gestart naar het feitelijk functioneren van de Utrechtse jeugdzorgketen op de doelmatigheidsaspecten. Dit om een beter inzicht te krijgen in de elementen waarop specifiek in Utrecht meer of minder doelmatigheidswinst valt te realiseren.

Ook benchmarking (zowel binnen de provincie als tussen provincies) kan hieraan een belangrijke bijdrage leveren. Dit laat onverlet dat ook op basis van de reeds aanwezige inzichten en informatie over de Utrechtse jeugdzorg, maatregelen denkbaar zijn die mogelijk een eerste winst kunnen opleveren. Beide benaderingen kunnen parallel aan elkaar worden gevolgd.

Bij het verder verhogen van de efficiëntie van het zorgaanbod zijn zowel de mate van specialisatie, de realisatie van de beschikbare capaciteit (bezettingsgraad) als de duur van de hulpverlening (zo kort als nodig) aan de orde.

Hoe gespecialiseerder het aanbod is, hoe lastiger het voor een zorgaanbieder wordt om flexibel in te spelen op de vraag en te kunnen variëren in de inzet van medewerkers. Bekeken dient te worden hoe deze inzet meer flexibel gemaakt kan worden.

Het verhogen van de efficiëntie vraagt om een gedifferentieerde aanpak, omdat de verschillen tussen de zorgaanbieders zo groot zijn.

Nog meer dan bezetting, is de gemiddelde behandelduur van invloed op de kosten die per cliënt worden gemaakt en daarmee op het aantal cliënten dat binnen het provinciaal beschikbare budget geholpen kan worden. In het kader van het wachtlijstbeleid 2002 – 2003 heeft de provincie dan ook ingezet op het verkorten van de hulpverleningsduur in de geïndiceerde jeugdhulpverlening, althans waar dat verantwoord en mogelijk is. Immers verkorting van de behandelingsduur kan nooit een doel op zich zijn, maar dient altijd in samenhang met de effectiviteit en doelrealisatie worden beoordeeld. Maar ondanks een lichte verlaging van de behandelduur in de meeste vormen van jeugdhulpverlening in 2002, blijven de verschillen groot en ook blijven de vragen met betrekking tot de efficiëntie van de geboden hulpverlening bestaan.

Ten aanzien van de behandelduur speelt daarnaast de (her)indicatiestelling door Bureau Jeugdzorg een pregnante rol. In de nieuwe Wet op de jeugdzorg is het uitgangspunt dat hulp zo kort mogelijk geboden moet worden. Dit is expliciet als criterium bij indicatiestelling vastgelegd.

De provincie wil zorgaanbieders stimuleren om de verblijfs-/behandelduur te verkorten door (experimenten met) nieuwe combinaties/differentiaties met ambulante varianten te ontwikkelen.

Uitvoeringsprogramma 2005

Actiepunt 17

- Vervolg geven aan de uitkomsten van het doelmatigheidsonderzoek dat eind 2004 door de provincie wordt gestart.

Resultaat: verhogen doelmatigheid.

Actiepunt 18

- Uitnodigen van de zorgaanbieders om met voorstellen te komen die de verblijfs-/behandelduur verkorten door (experimenten met) nieuwe combinaties/differentiaties met ambulante varianten.

Resultaat: efficiëntere hulpverlening door meer gedifferentieerde begeleiding door op elkaar aansluitende trajecten/hulpvormen.

4.5.4 Effectiviteit

Essentieel is de effectiviteit van de door de provincie bekostigde zorg. Om zicht te krijgen op de effectiviteit van het aanbod is gekozen om eerst aan de slag te gaan met het verkrijgen van gegevens over de mate waarin de hulpverleningsdoelen zijn gerealiseerd. In samenspraak met de zorgaanbieders is de provincie een traject gestart om de resultaten van de verleende jeugdhulpverlening meer transparant te maken. Met de zorgaanbieders is afgesproken dat het onderdeel 'doelrealisatie' van het kwaliteitsprogramma KWIS bij alle zorgaanbieders zal worden ingevoerd en op 1 januari 2005 volledig operationeel zal zijn.

Tevens is met de zorgaanbieders afgesproken dat per 1 januari 2005 een voor alle zorgaanbieders uniform systeem operationeel is waarmee de cliëntensatisfactie jaarlijks gemeten wordt.

Met ingang van 2005 wordt in de reguliere jaarverantwoording door de zorgaanbieders gerapporteerd over de uitkomsten van de resultaatmeting en cliëntsatisfactie. Om de vergelijkbaarheid van deze rapportages mogelijk te maken zal een uniform format worden gehanteerd (aangeleverd door de provincie na overleg met de zorgaanbieders en Bureau Jeugdzorg Utrecht). Afspraken met zorgaanbieders hierover zijn inmiddels gemaakt.

5 Jeugdzorg sluit aan (op gemeentelijk jeugdbeleid)

5.1 Inleiding

Aansluiting jeugdzorg- en jeugdbeleid

Een jongere met problemen komt niet direct met de jeugdzorg in aanraking. In de eerste plaats zijn natuurlijk de ouders verantwoordelijk voor de opvoeding. Maar naast de ouders zijn nog veel meer mensen betrokken bij de opvoeding en zorg voor jeugdigen, zoals medewerkers van het consultatiebureau, de jeugdgezondheidszorg, de school en de kinderopvang. De voorzieningen in het gemeentelijke jeugdbeleid en de provinciale jeugdzorg staan dan ook niet los van elkaar. Als zich problemen voordoen met opvoeden en opgroeien dan moeten gemeenten deze signaleren, lichte pedagogische hulp verlenen en bij ernstige problematiek verwijzen naar het Bureau Jeugdzorg. Bureau Jeugdzorg beoordeelt vervolgens of er reden is voor hulpverlening binnen de jeugdzorg.

Ambitie

Gemeenten en provincie willen voorkomen dat jeugdigen onnodig in de jeugdzorg terechtkomen. Tegelijkertijd moeten zij zorgen dat jeugdigen met zwaardere problemen zo snel en vroegtijdig mogelijk jeugdzorg wordt geboden. Daar hebben zij elkaar bij nodig: een goede aansluiting tussen het gemeentelijk jeugdbeleid³ en de provinciale jeugdzorg is dan van groot belang. Een verbetering van de signalering- en beoordelingsmogelijkheden op lokaal niveau maakt die aansluiting mogelijk. De provincie wil met gemeenten en onderwijs een voorzieningenniveau realiseren waar jeugdigen en ouders met vragen en problemen snel en adequaat advies of hulp op maat kunnen krijgen.

5.2 Consequenties van de nieuwe Wet

Veranderende relatie provincie en gemeenten

De Wet op de jeugdzorg verlangt zowel van gemeenten als van provincies dat de keten daadwerkelijk sluitend wordt gemaakt. Het is de verantwoordelijkheid van de provincie dat hierover goede afspraken worden gemaakt tussen gemeenten en de provincie. Daarnaast heeft de landelijke werkgroep Gemeentelijke Taken een aantal minimale functies binnen het lokale jeugdbeleid vastgesteld, te weten: informatie, signalering, toegang tot gemeentelijk hulpaanbod, beoordeling, toeleiding, pedagogische hulp (advisering en licht pedagogische hulp)⁴ en coördinatie van zorg⁵ op lokaal niveau. Het is belangrijk de ‘beoordeling’ als gemeentelijke taak te onderscheiden van de ‘beoordeling’ van een jeugdige door Bureau Jeugdzorg. Bij de beoordeling op gemeentelijk niveau wordt nagegaan of er een passend aanbod is binnen de gemeentelijke functies of dat wellicht naar Bureau Jeugdzorg verwezen moet worden. Bij de beoordeling door Bureau Jeugdzorg gaat het om de vaststelling (per indicatiebesluit) of er reden is voor hulpverlening binnen de jeugdzorg.

³ Lokaal jeugdbeleid omvat in dit beleidskader het brede terrein van algemene voorzieningen voor jeugdigen die gericht zijn op hun ontwikkeling en ontplooiing en die onder regieverantwoordelijkheid van gemeenten staan. Daartoe behoren voorzieningen op het gebied van welzijn, sport, cultuur, gezondheid, vrije tijd en onderwijs (inclusief lokaal onderwijsachterstandenbeleid).

⁴ De bestuurlijke afspraken over de lichte ambulante hulp (zie hoofdstuk 3 over Bureau Jeugdzorg) liggen in het verlengde hiervan.

⁵ Een helder beeld en omschrijving van de functie gezinscoach op lokaal niveau ontbreekt nog. Bovendien: Als het niet alleen gaat over algemene gezinsproblemen, maar ook ernstige opvoedproblemen in het spel zijn, kan Bureau Jeugdzorg een indicatie voor jeugdhulp stellen in de vorm van coördinatie van zorg, of kan een zorgcoördinator optreden na indicatiestelling voor meerdere vormen van zorg.

5.3 Bestuurlijke akkoorden Jeugdbeleid en Jeugdzorg in Samenhang

Convenanten 2001

Ruim vijf jaar voor de inwerkingtreding van de nieuwe Wet op de jeugdzorg heeft de provincie haar beleid al gericht op een effectieve en efficiënte samenwerking tussen lokaal jeugdbeleid en provinciale jeugdzorg middels het programma Jeugdbeleid en Jeugdzorg in Samenhang. Het programma heeft het thema 'aansluiting jeugdbeleid – jeugdzorg' zowel bestuurlijk als ambtelijk op de agenda gezet bij gemeenten en uitvoeringsorganisaties in het veld. In 2001 heeft de provincie Utrecht met alle 33 Utrechtse gemeenten afzonderlijk convenanten afgesloten met het doel jeugdigen met jeugdzorg gerelateerde problemen zo snel en vroegtijdig mogelijk in de jeugdzorg terecht te laten komen én zoveel mogelijk te voorkomen dat een onnodig beroep op jeugdzorg wordt gedaan.

Nieuwe bestuurlijke akkoorden

De convenanten uit 2001 hebben tot vele vormen van afstemming en samenwerking geleid en zijn met name intentioneel van aard. Gemeenten en provincie willen hun partnerschap verder ontwikkelen en elkaar in de periode van 2005-2008 daadwerkelijk aanspreken op resultaten.

In de nieuwe bestuurlijke akkoorden maken provincie en gemeenten daarom *meerjarige, concrete en resultaatgerichte afspraken*. In de nieuwe akkoorden wil de provincie bovendien direct *de implicaties van de invoering van de Wet op de jeugdzorg* verwerken. De verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de provincie, Bureau Jeugdzorg en de gemeenten worden op inhoudelijke dossiers (informatie en advies, licht ambulante hulpverlening) gewijzigd. Die wijziging wil de provincie doorvertalen in de bestuurlijke akkoorden Om continuïteit in samenwerking tussen provincie en gemeenten ook in de toekomst te waarborgen wordt gestreefd naar een stevige *verankering* in de organisaties van provincie en gemeente.

Bureau Jeugdzorg wordt betrokken bij de afspraken die de provincie maakt met de gemeenten over o.a. informatie en advies aan burgers, deskundigheidsbevordering aan beroepskrachten, lokale en bovenlokale zorgstructuren, en de licht ambulante hulpverlening. De eerste bestuurlijke akkoorden zullen eind 2004 getekend worden. De akkoorden worden in 2006-2008 aan de hand van vooraf opgestelde effectindicatoren geëvalueerd.

Doelen bestuurlijke akkoorden

De centrale doelstellingen van de nieuwe bestuurlijke akkoorden zijn gericht op het minimaliseren van de 'foutmarges' in de keten van jeugdzorg. De doelen zijn als volgt gedefinieerd:

- Het structureel tijdig vinden van alle jeugdigen tussen 0-18 jaar met een hulpvraag;
- Het minimaliseren van de uitval van jeugdigen in het traject tussen signaleren en beoordelen;
- Het terugdringen van de onterechte doorverwijzing naar de jeugdzorg respectievelijk de onterechte doorverwijzing naar het lokale aanbod;
- Het minimaliseren van de uitval van jeugdigen in het traject tussen beoordelen en interventie;
- Na beoordeling direct een passend en effectief aanbod van jeugdzorg en lokaal aanbod te bieden;
- Na een jeugdzorginterventie een passende toeleiding naar het lokale aanbod te realiseren.

Om deze doelen te bereiken is verbetering nodig van de signalerings- en beoordelingsmogelijkheden op lokaal niveau, en de opbouw lokaal van licht ambulante hulpverlening. Gekoppeld aan de poortfunctie van het Bureau Jeugdzorg Utrecht kan doorverwijzing en indicatiestelling voor de meeste cliënten dan soepel verlopen.

Thema's bestuurlijke akkoorden

De volgende thema's vormen een centraal onderdeel van de bestuurlijke akkoorden 2005-2008:

- *Lichte ambulante hulp / pedagogische ondersteuning*
Bureau Jeugdzorg Utrecht voert lichte ambulante hulp uit, onder de noemer van Vrij Toegankelijk Aanbod (VTA). Deze praktijk moet worden aangepast aan de nieuwe Wet en de landelijke afspraken. De Wet stelt dat licht ambulante hulpverlening primair tot de verantwoordelijkheid van gemeenten behoort. Bureau Jeugdzorg behoudt slechts een beperkte mogelijkheid om deze vorm

van hulp te bieden in het traject van de toeleiding. Gemeenten zijn nu echter onvoldoende voorbereid en toegerust op deze taak. Het risico bestaat dat er hierdoor gaten vallen in de jeugdzorgketen en de vraag naar geïndiceerde jeugdzorg toeneemt. De provincie voorziet daarom een overgangperiode van twee jaar, waarin de lichte ambulante hulp bij Bureau Jeugdzorg wordt afgebouwd en gelijktijdig in het lokale veld wordt opgebouwd.

- *Informatie en Advies*
Vanuit de Wet op de jeugdzorg is de taak van Bureau Jeugdzorg Utrecht op het gebied van informatie en advies beperkt tot het voorlichten en adviseren van beroepskrachten. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor informatie en advies aan de burgers. Bureau Jeugdzorg Utrecht voert nu tal van activiteiten uit op het gebied van informatie en advies, ook aan burgers. Bureau Jeugdzorg Utrecht moet zich juist richten op kerntaken. Een aantal van deze taken (opvoedtelefoon, kinderen Jeugdigen Rechtswinkel) kan worden overgenomen in lokaal jeugdbeleid. In de bestuurlijke akkoorden wil de provincie hierover afspraken maken met gemeenten. De Wet op de jeugdzorg staat de provincie toe om de Kindertelefoon te financieren uit de doeluitkering. In de provincie Utrecht blijft de Kindertelefoon een taak van Bureau Jeugdzorg.
- *Verstevigen lokale signalerings- en beoordelingsstructuren*
Met het programma JJS wil de provincie de functies *signaleren* en *beoordelen* versterken in het lokale veld. De inzet van Bureau Jeugdzorg op het gebied van deskundigheidsbevordering bij werkers in het veld van lokale signalering en beoordeling om in het uitvoeringsprogramma dan ook een van de zwaartepunten.
- *Gezinscoaching*
Gezinscoaching is een nieuw fenomeen dat nog geen eenduidige invulling kent op lokaal niveau. De provincie hecht aan meer duidelijkheid over de invulling van de functie van de gezinscoach in de zorgcoördinatie in het lokale veld, en de wijze waarop deze gezinscoach zich moet verhouden tot andere coördinerende functies zoals de casemanager respectievelijk de gezinsvoogd en de coördinator in de jeugdzorg. Aansluitend op de landelijke ontwikkelingen, de Limburgse pilots, en input van Bureau Jeugdzorg worden hierover zoveel als mogelijk afspraken gemaakt tussen provincie en gemeenten in de bestuurlijke akkoorden.
- *Samenwerking met zorgaanbieders jeugdhulpverlening*
Het onderwijs en voorzieningen in lokaal jeugdbeleid zijn belangrijke samenwerkingspartners voor de zorgaanbieders jeugdhulpverlening. Zij kunnen ondersteuning bieden bij de uitvoering van geïndiceerde zorg en bijdragen aan een efficiënte, klantvriendelijke en gerichte doorgeleiding van cliënten naar de jeugdzorg en terug. De opzet van de Regionale Expertise Centra (REC's), de komst van de leerlinggebonden financiering, de intensivering van de interne leerlingbegeleiding en –zorg, zijn enkele voorbeelden van ontwikkelingen die samenwerkingsmogelijkheden met de geïndiceerde jeugdhulpverlening bieden. Ook het realiseren van een gelijktijdig en samenhangend aanbod van jeugdzorg thuis of via pleegzorg en een aanbod van lokale voorzieningen vergt verdere uitwerking. Vanuit meerdere instellingen voor jeugdhulpverlening worden al initiatieven genomen tot dergelijke samenwerking.

De provincie sluit met iedere gemeente afzonderlijk een bestuurlijk akkoord. Een aantal belangrijke voorzieningen op het snijvlak van jeugdzorg en jeugdbeleid is echter regionaal georganiseerd. Daarom zal een aantal thema's regionaal worden aangepakt, zoals de deskundigheidsbevordering van plaatselijke beoordelingsnetwerken en prestatie afspraken met gemeentelijke maar regionaal opererende instellingen zoals het algemeen maatschappelijke werk en de GGD-en.

Uitvoeringsprogramma 2005

Actiepunt 19

- Het opstellen en afsluiten van bestuurlijke akkoorden afronden.

Resultaat: meerjarige en resultaatgerichte bestuurlijke afspraken, vastgelegd in bestuurlijke akkoorden met de 33 Utrechtse gemeenten.

Uitvoeringsprogramma 2005

Actiepunt 20

- Verder invulling geven aan regionaal georganiseerde overleggen met gemeenten. Concretiseren welke rol de ondersteuningsorganisaties hierbij kunnen (blijven) vervullen.

Resultaat: overlegstructuur voor afstemming op het gebied van de aansluiting jeugdbeleid-jeugdzorg.

Actiepunt 21

- Bewaken en monitoren van de uitvoering van de acties zoals opgenomen in de bestuurlijke akkoorden 2005-2008.

Resultaat: uitvoering van de acties zoals benoemd in de bestuurlijke akkoorden 2005-2008.

Actiepunt 22

- Geschikt maken van de nulmeting voor het monitoren van de bestuurlijke akkoorden.

Resultaat: beschikbaarheid periodieke monitor welke in 2006 geïmplementeerd wordt.

5.4 Zorg voor kwetsbare jeugdigen

Ook al bestaat er een sluitende keten tussen jeugdbeleid en jeugdzorg, dan nog zijn er kinderen en jeugdigen met zodanige problemen dat zij niet vanzelfsprekend opgevangen zullen worden. Zonder te pleiten voor doelgroepenbeleid, wil de provincie aandacht vragen voor drie specifieke groepen die tussen wal en schip zouden kunnen vallen: jeugdigen die zwerven, criminele jeugdigen en allochtone jeugdigen. De eerste twee groepen krijgen ook expliciet aandacht in de Sociale Agenda van de provincie. Binnen dit kader werkt de provincie samen met de gemeenten Amersfoort en Utrecht aan een aantal urgente projecten op het gebied van dak- en thuislozen en jeugd en veiligheid. Het doel hiervan is het tegengaan van en voorkomen van (verdere) maatschappelijke uitval van risicojeugdigen. De projecten sluiten goed aan op de wettelijke taken van de provincie in de jeugdzorg

Jeugdigen die zwerven

De verantwoordelijkheid voor het voorkomen van zwerfgedrag en de opvang van zwerfjeugdigen ligt voor een belangrijk deel bij gemeenten en de lokale instellingen. Het zal duidelijk zijn dat de opvang van en zorg voor zwerfjeugdigen een gezamenlijke bovenlokale aanpak behoeft. De provincie financiert nu reeds samen met de gemeente Utrecht het Thuislozen-team, gericht op begeleiding en ondersteuning van dak- en thuisloze jeugdigen. De provincie werkt de komende jaren binnen de Sociale Agenda verder aan het verbeteren van de bovenlokale samenwerking op het terrein van de maatschappelijke opvang van dak- en thuislozen. Tussen centrum gemeenten en regiogemeenten worden samenwerkingsafspraken gemaakt, gericht op de daadwerkelijke verbetering van de keten preventie-opvang-herstel, door realisatie van uitvoeringsarrangementen.

Criminele jeugdigen

Het beleid op het gebied van jeugd en veiligheid richt zich steeds sterker op het tegengaan van verharding en verjonging van jeugdcriminaliteit. De verantwoordelijkheid voor dit beleid ligt bij gemeenten. Met de nieuwe Wet op de jeugdzorg wordt de jeugdreclassering (onderdeel van Bureau Jeugdzorg) een provinciale verantwoordelijkheid. Waar het jeugd en veiligheid betreft, ziet de provincie kansen voor de jeugdreclassering om de aansluiting met partners op lokaal niveau te versterken. In de komende bestuursperiode wil de provincie hier nadrukkelijk aandacht aan besteden, met name in relatie met gemeenten.

De zorg voor jeugdigen die strafbare feiten plegen of hebben gepleegd vraagt om hechte samenwerking tussen politie, Openbaar Ministerie, jeugdhulpverlening, jeugdreclassering, de Raad voor de Kinderbescherming, en het Ministerie van Justitie en de justitiële jeugdinrichtingen. Vanuit de verantwoordelijkheid voor de jeugdzorg wil de provincie bijdragen aan een goede afstemming en samenwerking met deze partners. 'Jeugd en veiligheid' is een van de thema's die de provincie oppakt met de gemeenten Amersfoort en Utrecht in het kader van de Sociale Agenda van de provincie. Het streven is dat hier eind 2004 concrete projecten uit voortvloeien, waaronder het Veiligheidshuis. Daarnaast wordt dit gerealiseerd doordat de jeugdreclassering en de jeugdbescherming met ingang van de nieuwe Wet op de jeugdzorg onderdeel gaan uitmaken van

Bureau Jeugdzorg Utrecht (zie hoofdstuk 3.8 en 3.9). Feit is echter dat de dwarsverbanden tussen de jeugdstrafrechtketen en de jeugdzorgketen nog onvoldoende resulteren in goede afstemming en samenwerking. Daarom is aanvullend ook aansluiting nodig op de Utrechtse samenwerkingsverbanden en organisaties in de jeugdstrafrechtketen, zowel op beleids- als op uitvoerend niveau:

- *Raad voor de Kinderbescherming*
In het kader van de sluitende jeugdketen is het belangrijk dat de Raad voor de Kinderbescherming en provincie beleidsmatige afstemming zoeken en elkaar informeren over de regionale ontwikkelingen die zowel de jeugdzorg als de Raad voor de Kinderbescherming treffen. Daarnaast zal er jaarlijks een bestuurlijk overleg plaatsvinden tussen de provincie en de Raad voor de Kinderbescherming.
- *Arrondissementaal Platform Jeugdcriminaliteit (APJ)*
Het Openbaar Ministerie is verplicht vorm te geven aan een platform met partners van de jeugdstrafrecht keten. Behalve het OM zijn de volgende instellingen vertegenwoordigd in het Arrondissementaal Platform Jeugdcriminaliteit Utrecht: Bureau Halt, Raad voor de Kinderbescherming, Politie, Rechtbank en Bureau Jeugdzorg Utrecht. Zowel vanuit de provincie als vanuit het Arrondissementaal Platform is uitgesproken dat er daarnaast behoefte is aan beleidsmatige afstemming tussen de jeugdstrafrechtketen en de jeugdzorgketen om een sluitende jeugdketen van preventie tot nazorg te realiseren. De provincie is uitgenodigd om ten minste twee keer per jaar deel te nemen aan het Arrondissementaal Platform. In de periode 2005-2008 zal verder gezocht worden naar een concrete en systematische manier om op beleidsniveau afstemming van de jeugdstrafrechtketen en de jeugdzorgketen te realiseren. Of het APJ het meest geschikte platform is zal duidelijk moeten worden, de mogelijkheid bestaat ook om aan te sluiten bij het Arrondissementaal Justitieel Beraad. Dit beraad opereert op strategisch niveau en lijkt meer aan te sluiten bij de regiefunctie van de provincie. Daarnaast participeert de provincie vanuit de Sociale Agenda in de ontwikkeling van een veiligheidshuis in Amersfoort. Het veiligheidshuis is een fysiek loket voor integrale diensten op het gebied van overlast- en criminaliteitsbestrijding gericht op jeugd, veelplegers en slachtoffers. Samenwerking tussen de diverse betrokken partners krijgt hier op uitvoerend niveau vorm.

Uitvoeringsprogramma 2005

Actiepunt 23

- De Raad voor de Kinderbescherming en de provincie hebben twee keer per jaar overleg op ambtelijk niveau.

Resultaat: verbeterde beleidsafstemming en informatie-uitwisseling tussen de provincie en de Raad voor de Kinderbescherming.

Actiepunt 24

- Zoeken naar een concrete en systematische manier van beleidsmatige afstemming tussen de jeugdstrafrechtketen en de jeugdzorgketen.

Resultaat: realisatie van beleidsmatige afstemming tussen de jeugdstrafrechtketen en de jeugdzorgketen.

6. Cliëntenbeleid en kwaliteit van de jeugdzorg

6.1 Cliëntenbeleid

Het organiseren van de participatie van cliënten op alle niveaus in de jeugdzorg heeft hoge prioriteit. Met de invoering van de nieuwe Wet op de jeugdzorg wordt een stelselherziening ingezet om de cliënt een sterkere positie te geven op uitvoeringsniveau en beleidsniveau. Door het decentraliseren van de planning en financiering van de jeugdzorg komt ook het stimuleren en ondersteunen van cliënten meer bij de provincies te liggen. Een actieve rol van de provincie is gewenst, daar cliënten in de jeugdzorg nog maar zeer beperkt zijn georganiseerd en de kennis, die noodzakelijk is om te participeren in het totale veranderingsproces van de jeugdzorg, eveneens onvoldoende aanwezig is. De provincie Utrecht staat voor de uitdaging om de inhoud en organisatie van cliëntenparticipatie in de jeugdzorg, samen met de partners in het veld, vorm te geven.

Het beleid van de provincie is er op gericht de komende jaren uitvoering te geven aan de wettelijke taken om de positie van cliënten in de provinciale jeugdzorg te versterken. Deze wettelijke taken hebben betrekking op:

- betrokken cliëntenorganisaties in de gelegenheid stellen te reageren op het ontwerp van het provinciale beleidskader;
- het beschikbaar stellen van cliëntvertrouwenspersonen aan cliënten van Bureau Jeugdzorg en de zorgaanbieders;
- toezien op uitvoering van cliënten- en kwaliteitsbeleid bij Bureau Jeugdzorg en de zorgaanbieders.

Versterking cliëntenbeleid

Provinciale Staten van Utrecht hebben op 24 mei 2004 besloten om in de periode 2004-2007 € 600.000,- extra beschikbaar te stellen voor de versterking van de positie van cliënten in de jeugdzorg. Om dit te realiseren zijn de volgende actiepunten geformuleerd:

Uitvoeringsprogramma 2005

Actiepunt 25

- Oprichting en facilitering van een provinciaal cliëntenplatform voor de jeugdzorg.

Resultaat: betrokkenheid van cliënten bij opstellen uitvoeringsprogramma 2005.

Actiepunt 26

- Facilitering van ondersteuningsbehoefte bij cliëntenraden van Bureau Jeugdzorg en instellingen voor jeugdhulpverlening.

Resultaat: goed functionerende cliëntenraden bij Bureau Jeugdzorg en instellingen voor jeugdhulpverlening in 2008.

In september 2004 is een offertetraject gestart voor het indienen van projectvoorstellen om bovenstaande actiepunten uit te voeren. Het streven is deze actiepunten uiterlijk 2007 met de beschikbaar gestelde middelen te hebben gerealiseerd.

Cliëntenvertrouwenspersoon

De provincie heeft tot wettelijke taak dat iedere cliënt van Bureau Jeugdzorg en van de zorgaanbieders die daar behoefte aan heeft gebruik kan maken van een cliëntvertrouwenspersoon. Tot nu toe financierde de provincie een vertrouwenspersoon voor de residentiële zorg. De provincie beraadt zich over de benodigde uitbreiding van deze functie en wijze van organisatie. Op dit moment ontbreekt hiervoor de benodigde financiering. Middelen uit de doeluitkering hiervoor vrij maken betekent dat er minder geld is voor jeugdzorg en de wachtlijsten dus weer iets zullen toenemen.

Uitvoeringsprogramma 2005

Actiepunt 27

- Het subsidiëren en faciliteren van onafhankelijke cliëntvertrouwenspersonen ten behoeve van cliënten van Bureau Jeugdzorg en de instellingen voor jeugdhulpverlening.

Resultaat: voldoende cliëntvertrouwenspersonen beschikbaar voor cliënten van Bureau Jeugdzorg en instellingen jeugdhulpverlening.

Klachtrecht

Met de invoering van de nieuwe Wet op de jeugdzorg wordt de provinciale klachtencommissie opgeheven. Hiervoor in de plaats dienen Bureau Jeugdzorg en de zorgaanbieders zorg te dragen voor een interne klachtencommissie welke onafhankelijk van de stichting en de instelling haar taken uitvoert.

Indien cliënten bezwaar hebben tegen de uitspraak van deze commissie kunnen zij naar de rechter stappen. De provincie zal er op toezien dat tussen het opheffen van de provinciale klachtencommissie en het oprichten van onafhankelijk interne commissies geen vacuüm ontstaat.

6.2 Kwaliteit van de jeugdzorg

Ten aanzien van de kwaliteit van de jeugdzorg sluit de Wet op de jeugdzorg aan op de KwaliteitsWet Zorginstellingen. De Wet stelt de algemene eis dat Bureau Jeugdzorg en de zorgaanbieders zelf verantwoordelijk zijn voor een verantwoorde uitvoering van de door hen verleende diensten.

Daaronder wordt tenminste verstaan 'doelmatigheid, doeltreffendheid en cliëntgerichtheid'.

Gerelateerd hieraan zijn Bureau Jeugdzorg en de zorgaanbieders zelf verantwoordelijk voor de bewaking, beheersing en verbetering van de kwaliteit van de bedrijfsvoering. Inspanningen in dit kader dienen vastgelegd te worden in een jaarlijks uit te brengen kwaliteitsjaarverslag. Op basis van het jaarverslag kan de provincie Bureau Jeugdzorg en de zorgaanbieders aanspreken op hun kwaliteitsbeleid, aldus de Wet.

Het toezicht op de naleving van deze kwaliteitsregeling geschiedt door de Inspectie Jeugdzorg. De inspectie doet dit primair ten behoeve van de provincies. De provincie kan dan ook hiertoe specifieke verzoeken aan de inspectie doen en aanwijzingen geven aan de inspectie.

De provincie handhaaft door voorwaarden bij subsidieverlening te stellen. Voldoet een zorgaanbieder niet aan deze voorwaarden, dan kan de provincie besluiten de zorg bij een andere zorgaanbieder in te kopen. Voldoet Bureau Jeugdzorg Utrecht niet aan de door de provincie gestelde voorwaarden, dan kan de provincie in het uiterste geval bestuursdwang toepassen.

De provincie ziet de komende jaren toe op naleving van de wettelijke eisen. Naleving van de wettelijke kwaliteitseisen vormt een voorwaarde voor financiering.

Het monitoren van de uitvoering van het landelijk programma Kwaliteitszorg II in de provincie Utrecht vindt standaard plaats tijdens de jaargesprekken met de instellingen.

In de periode 2005-2008 streeft de provincie – samen met de zorgaanbieders jeugdhulpverlening en in aansluiting op het landelijke programma 'kwaliteit in de jeugdzorg II' - naar invoering van het zogenoemde HKZ-schema (Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector). Dit schema vormt het raamwerk waarmee de kwaliteit van de jeugdzorg transparant zal zijn en geeft ons de mogelijkheid tot benchmarking. Bij de bureaus jeugdzorg wordt op dit moment gewerkt aan de ontwikkeling van een HKZ-schema.

Om te komen tot een samenhangend toezicht- en handhavingsbeleid, zijn door de Inspectie Jeugdzorg in 2004 instrumenten ontwikkeld waarmee de P&C cycli van de Inspectie, van het Rijk en de provincies op elkaar zijn afgestemd. Ook zijn risicoanalyses en protocollen voor een goed functionerende keten van toezicht en handhaving opgesteld.

In 2004 heeft de Inspectie in opdracht van de provincie een aanvang gemaakt met onderzoek naar de ketenproblematiek in de jeugdhulpverlening. Zodra de uitkomsten van dit onderzoek beschikbaar zijn,

worden in 2005 en verdere jaren concrete actiepunten benoemd die zullen leiden tot een sluitende keten.

Tevens verrichtte de Inspectie in 2004 onderzoek naar de aanwezigheid van hulpverleningsplannen, de mate waarin deze voldoen aan de wettelijke eisen en naar de functionaliteit van deze hulpverleningsplannen. Indien de uitkomsten van het onderzoek daartoe aanleiding geven, zal de provincie in 2005 maatregelen treffen die ertoe leiden dat de hulpverleningsplannen overeenstemmen met de wettelijke vereisten.

Het jaar 2004 heeft in het teken gestaan van de invoering van de meting van doelrealisatie door alle zorginstellingen. (zie ook effectiviteit van de zorg 4.5.4). De Inspectie zal in 2005 onderzoek verrichten naar de wijze waarop zorgaanbieders invulling geven aan kwaliteitsborging.

Uitvoeringsprogramma 2005

Actiepunt 28

- Volgen van de implementatie van het landelijk Programma Kwaliteitszorg II in Utrecht, uitgaande van de primaire verantwoordelijkheid van de instellingen zelf hiervoor;
- Instellingen vragen in de reguliere jaarverantwoording verslag te doen van de voortgang.

Resultaat: een overzicht van de stand van zaken m.b.t. implementatie Programma Kwaliteitszorg II per instelling dat meegenomen wordt bij afwegingen rond de zorginkoop bij zorgaanbieders.

Actiepunt 29

- Toezien op naleving van wettelijke eisen m.b.t. het kwaliteitsbeleid aan de hand van kwaliteitsjaarverslagen van Bureau Jeugdzorg Utrecht en de instellingen voor jeugdhulpverlening.

Resultaat: overzicht van de stand van zaken m.b.t. naleving wettelijke eisen kwaliteitsbeleid per instelling als instrument voor handhaving bij Bureau Jeugdzorg Utrecht en voor afweging zorginkoop.

Actiepunt 30

- Op basis van (kwaliteits)jaarverslagen en inspectierapporten thema's voor toezicht benoemen voor 2006.

Resultaat: afspraken met Inspectie waarin de provinciale wensen voor toezicht voor 2006 t.b.v. inspectieonderzoek bij Bureau Jeugdzorg Utrecht en jeugdhulpverleningsinstellingen zijn meegenomen.

Actiepunt 31

- Op basis van de uitkomsten van het inspectierapport met betrekking tot de ketenproblematiek, de aanbevelingen omzetten in concrete acties.

Resultaat: een verbeterplan t.b.v. het verhogen van de ketenkwaliteit in de jeugdzorg.

7 Beleids- en verantwoordingsinformatie

De nieuwe Wet op de jeugdzorg verandert verantwoordelijkheden. Deze veranderingen hebben ook hun impact op de informatie-uitwisseling tussen de verschillende spelers van de jeugdzorg, zoals de zorgaanbieders, het Bureau Jeugdzorg, de zorgkantoren, de gemeenten, VWS, Justitie en de provincie. Zowel beleidsinformatie als verantwoordingsinformatie zullen door de nieuwe Wet veranderen.

In het licht van de benodigde veranderingen stelt de provincie zich voor de periode 2005-2008 ten doel om de financiering en planning van het door haar gesubsidieerde zorgaanbod en de aansturing van het Bureau Jeugdzorg Utrecht professioneler in te richten. Dit betekent concreet:

1. de planning & controlcyclus wordt gemaakt. Informatie wordt verstrekt op de tijdstippen die in de P&C kalender staan vermeld. Dit geldt voor alle partijen;
2. minder is meer. Er wordt alleen informatie gevraagd en verstrekt die nodig is om de provinciale verantwoordelijkheden te kunnen dragen;
3. financiële informatie en beleidsinformatie zijn belangrijk en aan elkaar verbonden. De kosten en baten van de jeugdzorg moeten transparant zijn en vormen belangrijke input voor beleidskeuzen;
4. voor wat hoort wat. Iedere subsidie is gekoppeld aan een concreet en meetbaar resultaat. De subsidieontvanger heeft een verantwoordingsplicht over de behaalde resultaten én de besteding van de middelen. De provincie stelt de verantwoordingsinformatie na overleg vast.

Uitvoeringsprogramma 2005

Actiepunt 32

- opstellen kalender P&C cyclus;
- vaststellen benodigde informatiebehoefte per subsidie.

Resultaat: klaar voor handhaving P&C cyclus per 1 januari 2006.

7.1 Nieuwe P&C cyclus

Bovenstaande actiepunten resulteren gezamenlijk in een nieuwe planning & controlcyclus. Het aanpassen van de P&C cyclus gebeurt niet ad-hoc vanuit de verschillende veranderbehoefte en actiepunten, maar verloopt volgens een centraal, door de provincie in overleg met de zorgaanbieders en Bureau Jeugdzorg opgesteld 'Implementatieplan P&C cyclus'.

Dit implementatieplan start bij de veranderingen die al in 2003 en 2004 ten uitvoer zijn gebracht en werkt stap voor stap toe naar een geheel nieuwe beheerscyclus in 2008. Daarbij is de aandacht de eerste tijd voornamelijk gericht op de aanpassing van de belangrijkste instrumenten, zoals de subsidieverordeningen en de beschikkingen. Gedurende het verloop van de cyclus zullen steeds meer instrumenten worden aangepast en toegevoegd. Deze aanpassingen gebeuren enerzijds door de provincie, voor zover het gaat om provinciale instrumenten. Maar ook de overige betrokkenen in de provinciale jeugdzorg zullen op hun beurt stappen moeten zetten in de overgang naar een nieuw stelsel. De provincie voert de regie bij de invoering van de nieuwe cyclus.

Uitgangspunt van de nieuwe P&C cyclus zijn de provinciale verantwoordelijkheden. De P&C cyclus moet die informatie opleveren die nodig is om de provinciale verantwoordelijkheden te kunnen dragen. Op hoofdlijnen is reeds bekend welke informatie in deze instrumenten moet worden opgenomen. Het streven is om de instrumenten zo klein en licht mogelijk te houden, dus met een minimum aan informatie. De instrumenten worden gaande de komende beleidsperiode en in overleg met de betrokken partijen steeds verder uitgewerkt. De invoering van de cyclus is vastgelegd in een implementatieplan. Veel van de instrumenten bestaan al, maar zullen als gevolg van de nieuwe Wet moeten worden aangepast. Andere instrumenten zijn nieuw en moeten nog worden ontwikkeld.

7.2 Bureau Jeugdzorg Utrecht

Beleidsinformatie

Verreweg het grootste deel van de beleidsinformatie zal worden geregeld via de AMvB Beleidsinformatie. Deze regeling richt zich op gegevensverstrekking door Bureau Jeugdzorg, volgens de definities uit het landelijke gegevenswoordenboek.

Vooruitlopend op het landelijke format met de volledige gegevens is in 2004 landelijk een beperkte gegevensset opgesteld die de bureaus jeugdzorg aan de provincies leveren. Vanaf 2005 zullen de bureaus jeugdzorg de volledige gegevensset gaan leveren op de wijze en de frequentie als voorgeschreven in het informatieprotocol beleidsinformatie jeugdzorg.

Verantwoordingsinformatie

De provincie stelt als financier aanvullende eisen aan de informatievoorziening door Bureau Jeugdzorg Utrecht. De aard van de aanvullende informatie wordt in overleg met Bureau Jeugdzorg Utrecht vastgesteld. De provincie vraagt alleen om gegevens die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de Wet. De informatie-uitwisseling tussen Bureau Jeugdzorg Utrecht en de provincie wordt gebaseerd op het referentiewerkmodel. Rond de taken en kostprijzen voor Bureau Jeugdzorg Utrecht wordt een financieringsrelatie opgebouwd met een beperkte set aan financiële indicatoren.

Twee doelen die met de financiële indicatoren moeten worden bereikt zijn:

- zekerheid hebben over de financiële prestaties en financiële situatie van Bureau Jeugdzorg Utrecht en het beperken van financiële risico's;
- zorg voor efficiëntie van het stelsel, doordat de prestaties van Bureau Jeugdzorg Utrecht vergeleken kunnen gaan worden met andere bureaus jeugdzorg.

Uitvoeringsprogramma 2005

Actiepunt 33

- Bureau Jeugdzorg Utrecht levert de beleidsinformatie op basis van het voorgeschreven informatieprotocol beleidsinformatie jeugdzorg;
- overleg over en invoering van set financiële indicatoren.

Resultaat: P&C klaar voor samenwerking met Bureau Jeugdzorg Utrecht.

7.3 Zorgaanbieders

Beleidsinformatie

De relatie tussen provincie en zorgaanbieders wordt zakelijker. De provincie draagt twee belangrijke verantwoordelijkheden die de hoofdstroom van de informatievoorziening vormgeven:

- inkoper van zorg, zodat onder meer informatie moet worden verstrekt over de geleverde zorgeenheden in 'q's. Over de prijzen kan onderhandeld worden;
- eindverantwoordelijke voor de jeugdzorg. De provincie moet niet alleen mogelijk maken dat er zorg wordt geleverd ('q's), maar ook dat deze zorg effectief is. De primaire verantwoordelijkheid voor de kwaliteit ligt bij de zorgaanbieders. De sturing van de provincie richt zich actief op verhoging van de 'prijs/resultaat-verhouding' van de jeugdzorg in de provincie. Om dit mogelijk te maken stelt de provincie eisen aan de verantwoording over de geleverde zorg.

Zowel de kwantitatieve als de kwalitatieve prestaties van de zorgaanbieders zijn beleidsinformatie voor de provincie. Achterblijvende kwantiteit of kwaliteit kan leiden tot wachtlijsten, hetgeen door alle partijen gezamenlijk voorkomen moet worden, maar waarvoor de provincie uiteindelijk wettelijk aansprakelijk is. Achterblijvende kwaliteit en effectiviteit zijn onwenselijk en kunnen leiden tot een verschuiving van productie naar zorgaanbieders met een hogere kwaliteit.

De door zorgaanbieders te verstrekken gegevens over kwantiteit en kwaliteit van de geleverde zorg worden onder meer vastgelegd in de subsidieverordening zorgaanbod, het uitvoeringsreglement op deze verordening en de beschikkingen. In 2008 moet de provinciale planning & controlcyclus de

prestaties van de zorgaanbieders inzichtelijk maken. Het ontwikkelen van de hiervoor benodigde kwaliteitssystemen en productieregistratiesystemen is een verantwoordelijkheid van de zorgaanbieders. In hoofdstuk 4 is al aangegeven dat alle zorgaanbieders per 1 januari 2005 in ieder geval het onderdeel 'doelrealisatie' van het kwaliteitsprogramma KWIS hebben ingevoerd en een systeem van cliëntsatisfactie operationeel hebben.

Verantwoordingsinformatie

Door de nieuwe Wet worden in de verantwoordingsinformatie met name de productiecijfers 'q' per zorgeenheid belangrijker. De zorgeenheden en 'q's moeten in onder meer het beleid, de beschikkingen, tussenrapportages en jaarverslagen worden opgenomen. Hiertoe moeten alle bestaande 'P&C instrumenten' worden aangepast, zowel bij de provincie als bij de zorgaanbieders. Onderdeel van de verantwoording is het geleverde kwaliteitsniveau. Wanneer de kwaliteit substantieel achterblijft bij vastgelegde afspraken, kan dit een grond zijn om verleende subsidies terug te vorderen.

Uitvoeringsprogramma 2005

Actiepunt 34

- Overleg met betrokkenen over gewenste aanpassingen in informatie-uitwisseling;
- Afspraken maken over invoering kwaliteitssystemen en kwaliteitsrapportages.

Resultaat: P&C instrumenten klaar voor handhaving volgens nieuw stelsel en volgende stap voor inrichting planning & control van kwaliteitsbeleid.

7.4 Zorgverzekeraars

Als regisseur van de jeugdzorg draagt de provincie verantwoordelijkheid voor de beschikbare capaciteit in het gehele stelsel van jeugdzorg. Dit geldt derhalve ook voor de capaciteit in de sector jeugd-GGZ. In het kader van de nieuwe Wet en de daarin opgenomen regisseursfunctie zal de provincie vóór de vaststelling van beleidskader en uitvoeringsprogramma's in overleg treden met de zorgverzekeraars om afstemming te bereiken tussen de capaciteiten van het provinciaal jeugdzorgaanbod en het AWBZ gefinancierde aanbod.

Uitvoeringsprogramma 2005

Actiepunt 35

- Afspraken maken met de zorgverzekeraars over het inrichten van structureel overleg over het aanbod jeugd-GGZ.

Resultaat: het afstemmingsinstrument is in werking en de regiefunctie van de provincie is verder ingevuld.

7.5 Ministerie van Justitie

Parallel aan de capaciteit van de uit de AWBZ gefinancierde capaciteit, is ook voor de justitieel gefinancierde jeugdzorg in de vorm van justitiële jeugdinstanties (JJI) afstemming nodig tussen de verschillende financiers. Vóór de vaststelling van beleidskader en uitvoeringsprogramma's zal de provincie in overleg treden met Justitie om afstemming te bereiken tussen de capaciteiten van het provinciaal jeugdzorgaanbod en het justitiële aanbod.

Uitvoeringsprogramma 2005

Actiepunt 36

- Afspraken maken met Justitie over het inrichten van structureel overleg over het aanbod JJI.
- Resultaat:** het afstemmingsinstrument is in werking en de regiefunctie van de provincie is verder ingevuld.

7.6 Gemeenten

De aansluiting tussen jeugdzorg en lokale jeugdvoorzieningen is onderwerp van de nieuwe bestuurlijke akkoorden die de provincies met de gemeenten afsluiten. De provincie zal als regisseur van de jeugdzorg en als partner in de bestuurlijke akkoorden toezien op naleving van de afspraken en op de bereikte effecten van de uitgevoerde activiteiten. Daartoe worden met de gemeenten afspraken gemaakt over informatie-uitwisseling. Zie in dit kader ook hoofdstuk 5.

8 Financieel kader

8.1 Twee doeluitkeringen

Per 1 januari 2005 ontvangt de provincie twee doeluitkeringen; één doeluitkering Bureau Jeugdzorg en een doeluitkering zorgaanbod. De doeluitkering Bureau Jeugdzorg is inclusief de middelen voor de jeugdbeschermings- en jeugdreclasseringstaken die vanaf 1 januari 2005 naar de provincies worden gedecentraliseerd. Tot 1 januari 2005 worden de bureaus voor deze taken nog rechtstreeks gefinancierd door het Ministerie van Justitie. Tevens zal de doeluitkering van Bureau Jeugdzorg worden opgehoogd met de middelen voor de toegangstaken van de jeugd-GGZ. Ook de landelijk werkende instellingen worden vanaf 1 januari 2005 gedecentraliseerd. Voor de provincie Utrecht betekent dit dat het budget van de Stichting Gereformeerde Jeugdzorg (SGJ) zal worden toegevoegd aan de doeluitkeringen zorgaanbod en Bureau Jeugdzorg van de provincie Utrecht. Voor de omvang van de doeluitkeringen verwijzen wij u naar de tabel op de volgende pagina.

Binnen beide doeluitkeringen bestaat de mogelijkheid om Bureau Jeugdzorg (doeluitkering Bureau Jeugdzorg) en de zorgaanbieders (doeluitkering zorgaanbod) te financieren voor experimenten ten behoeve van vernieuwing. Tevens kan de provincie binnen beide doeluitkeringen organisaties financieren voor steunfuncties, cliëntenfuncties en vertrouwenspersonen. Uiteraard verdringen dergelijke uitgaven de uitgaven voor het huidige jeugdzorgaanbod.

8.2 Raming 2005 – 2008

In de tabel op de volgende pagina is de raming van de beschikbare middelen jeugdzorg opgenomen van 2005 – 2008 voor de provincie Utrecht. De raming van de beschikbare doeluitkering is gebaseerd op het landelijke beleidskader 2005-2008. In deze tabel is de doeluitkering opgesplitst in een doeluitkering Bureau Jeugdzorg en een doeluitkering zorgaanbod. Tevens zijn de eigen provinciale middelen in deze tabel verwerkt.

In de tabel is een raming gegeven van de inzet van de middelen in 2006 – 2008. Deze verdeling is gebaseerd op de inzet van de doeluitkering in 2004. Nadrukkelijk wordt vermeld dat hier nog verschuivingen in kunnen plaatsvinden. Bijvoorbeeld wat in 2004 aan residentiële zorg is besteed hoeft niet ook in 2006 aan residentiële zorg te worden besteed. Voor het jaar 2005 zal het nagenoeg wel gelijk zijn.

Ten aanzien van het budget van Bureau Jeugdzorg is de raming gebaseerd op de inzet voor 2004. De werkelijke inzet en de omvang van de middelen in 2005 en verder, is afhankelijk van de afspraken over de productie die nog plaats moeten vinden. Verder is voor alle jaren de financiering van het T-team opgenomen. Over de toekomstige financiering van dit project vindt nog besluitvorming plaats. Dit houdt in dat financiering ten laste van het provinciale kader niet zeker is.

Meerjarenraming 2005-2008

bedragen op prijspeilniveau 2003

LASTEN	2005	2006	2007	2008
Zorgaanbod				
Residentieel	24.246.217	24.246.217	24.246.217	24.246.217
Dagbehandeling	7.931.922	7.931.922	7.931.922	7.931.922
Pleegzorg	7.260.515	7.260.515	7.260.515	7.260.515
Ambulant	5.127.443	5.127.443	5.127.443	5.127.443
Uitkomsten tweede offertetraject (wachtlíjstbestrijding)	2.143.483	2.138.501	2.138.501	2.138.501
Totaal	46.709.580	46.704.598	46.704.598	46.704.598
Zorgaanbod overig				
Pleegzorg (NVP)	21.378	21.378	21.378	21.378
AKJ/CVP	204.074	204.074	204.074	204.074
Huisvesting	2.481.997	2.481.997	2.481.997	2.481.997
Vervoerskosten	799.539	799.539	799.539	799.539
Totaal overig zorgaanbod	3.506.988	3.506.988	3.506.988	3.506.988
Totaal zorgaanbieders	50.216.568	50.211.586	50.211.586	50.211.586
Bureau Jeugdzorg Utrecht vrijwillige taken				
AMK	1.334.907	1.334.907	1.334.907	1.334.907
Toegangsfuncties (incl. SGJ)	6.998.815	6.998.815	6.998.815	6.998.815
vrij toegankelijk ambulant	1.710.060	1.710.060	1.710.060	1.710.060
Preventie overig	744.854	744.854	744.854	744.854
Aansluiting / deskundigheidsbevordering	245.175	245.175	245.175	245.175
T-team	107.585	107.585	107.585	107.585
Beschikbaar vanuit middelen wachtlíjstbestrijding	73.380	146.760	202.980	202.980
Totaal	11.214.776	11.288.156	11.344.376	11.344.376
Bureau Jeugdzorg Utrecht justitie taken (incl. SGJ)				
Jeugdbeschermingstaken	7.595.668	7.595.668	7.595.668	7.595.668
Jeugdreclasseringstaken	1.942.635	1.942.635	1.942.635	1.942.635
Totaal	9.538.303	9.538.303	9.538.303	9.538.303
Totaal Bureau Jeugdzorg Utrecht (incl. SGJ)	20.753.079	20.826.459	20.882.679	20.882.679
Overig				
Wachtgeldlasten	20.964	20.964	20.964	20.964
Invoering nieuwe Wet	93.000	93.000	93.000	93.000
Plankosten	5.000	5.000	5.000	5.000
Cliëntenbeleid	162.000	161.500	161.500	0
Totaal overige beschikbare middelen	280.964	280.464	280.464	118.964
Totaal lasten	71.250.611	71.318.509	71.374.729	71.213.229
Middelen beschikbaar voor inkoop extra zorg	0	0	415.439	
Tekort aan middelen				-879.561
TOTAAL LASTEN GENERAAL	71.250.611	71.318.509	71.790.168	70.333.668

BATEN				
Doeluitkering zorgaanbieders	47.385.767	48.662.218	49.515.676	49.515.676
Doeluitkering Bureau Jeugdzorg Utrecht	20.111.028	20.111.028	20.111.028	20.111.028
Totaal doeluitkeringen	67.496.795	68.773.246	69.626.704	69.626.704
Autonome middelen				
extra middelen collegeakkoord	1.295.000	1.295.000	1.295.000	0
Bijdrage NVP	20.000	20.000	20.000	20.000
Bijdrage bestemmingsreserve wachtgelden	20.964	20.964	20.964	20.964
Bijdrage frictiekosten jeugd	523.000	523.000	523.000	523.000
Bijdrage plankosten	5.000	5.000	5.000	5.000
Bijdrage cliëntenbeleid	162.000	161.500	161.500	0
Overige autonome middelen	138.000	138.000	138.000	138.000
totaal autonome middelen	2.163.964	2.163.464	2.163.464	706.964
ontrekking wettelijke reserve				
bestrijding wachtlijsten	1.589.852	381.799		
TOTAAL BATEN GENERAAL	71.250.611	71.318.509	71.790.168	70.333.668

Door het wegvallen van de extra autonome middelen vanaf 2008 wordt in dat jaar een tekort geraamd van € 879.561,-. Indien niet voor die tijd zicht is op extra middelen dan zal vanaf dat moment het volume van het zorgaanbod moeten afnemen om de uitgaven in het beschikbare kader te laten passen.

Door de onttrekking in 2005 en 2006 uit de wettelijke (egalisatie) reserve jeugdhulpverlening ten behoeve van de wachtlijstbestrijding wordt in deze jaren ook al zoveel mogelijk zorg verleend op het structurele niveau van de doeluitkering in 2007. Bovenstaande tabel laat zien dat deze tot 2008 toeneemt. Hierdoor kunnen met incidentele middelen de capaciteit structureel worden verhoogd, een belangrijk speerpunt bij het bestrijden van de wachtlijsten.

Het gevolg van de onttrekking uit de wettelijke reserve is wel dat het resterende saldo van de wettelijke reserve erg laag is (nog geen 1,8% van de doeluitkering 2005). Dit saldo is minimaal in vergelijking met de reserves bij de andere provincies. Het resterende saldo zal zoveel mogelijk worden gereserveerd zodat hiermee toekomstige knelpunten kunnen worden opgevangen.

8.3 Bestuurlijk akkoord Rijk – provincies

In het najaar van 2003 hebben rijksoverheid, provincies en grootstedelijke regio's overeenstemming bereikt over de wijze waarop uitvoering gegeven kan worden aan de Wet op de jeugdzorg binnen het beschikbare financiële kader. De afspraken zijn neergelegd in het 'Bestuursakkoord Rijk en IPO over de periode 2004 tot en met 2007'. Deze afspraken worden uitgewerkt in een tijdelijke AMvB die uitkeringen aan de provincies regelt.

Uitgangspunt van het bestuursakkoord is dat de Wet uitsluitend wordt uitgevoerd op basis van rijksmiddelen. Dit houdt in dat doelmatigheidswinst geboekt moet worden zodat met de beschikbare middelen meer cliënten geholpen kunnen worden. Indien op enig moment moet worden vastgesteld dat de uitvoering van de Wet niet past binnen het beschikbare financiële kader, dan stellen de bewindspersonen van de ministeries van VWS en Justitie de Tweede Kamer hiervan in kennis. De Tweede Kamer kan vervolgens een afweging maken: of er komen extra middelen beschikbaar of er worden maatregelen getroffen om de kosten van de Wet in overeenstemming te brengen met het beschikbare financiële kader.

In de periode 2005 – 2007 stelt het Rijk de volgende financiële middelen beschikbaar aan de provincies/grootstedelijke regio's:

- extra jeugdzorg: € 23,6 miljoen in 2005 tot € 47,9 miljoen vanaf 2007. In 2004 is reeds een bedrag van € 14,7 miljoen beschikbaar gekomen;
- toegangsfuncties jeugd-GGZ € 25 miljoen vanaf 2005.

Daarnaast stelt het Rijk € 4 miljoen beschikbaar voor het financieren van een landelijk kwaliteitsprogramma gericht op de ontwikkeling van de ICT, benchmarking en kwaliteitsverbetering. Bij de verdeling van de extra middelen voor jeugdzorg over de provincies / grootstedelijke regio's wordt aangesloten bij de vraag naar jeugdzorg en niet bij de historische verdeling van de totale doeluitkering over de provincies.

8.4 Bestrijden van de wachtlijsten

De extra rijksmiddelen bedragen voor de provincie Utrecht in 2004 € 1.345.500. Dit bedrag loopt op tot € 4.361.400 in 2007. Door de nieuwe verdeelsleutel ontvangt de provincie Utrecht een groter deel van de extra middelen (11,8%) dan wanneer de historische verdeling zou zijn gehanteerd (6,7%). Deze percentages laten zien dat de provincie Utrecht qua budget een achterstand heeft in te halen.

In het coalitieakkoord 2003 van Gedeputeerde Staten is een bedrag van € 1,3 miljoen per jaar beschikbaar gesteld voor de periode 2004 – 2007 voor de jeugdzorg. Provinciale Staten heeft besloten deze middelen in te zetten voor het bestrijden van de wachtlijsten, naast de bovenstaande extra middelen voor jeugdzorg van het Rijk. De juridische aansprakelijkheid jegens de provincie voor het leveren van de zorg bij de invoering van de Wet op de jeugdzorg maar nog belangrijker de maatschappelijke onaanvaardbaarheid van wachtlijsten, wegen het zwaarst bij de keuze van de inzet van extra middelen. Ook overige structurele middelen die we binnen de huidige doeluitkering en eigen provinciale middelen kunnen vrijmaken worden hiervoor ingezet, net als het grootste deel van onze reserve jeugdhulpverlening. Zie bijlage 2 voor een toelichting op de ingezette middelen. Dit houdt in dat andere verplichtingen uit de Wet niet of pas later kunnen worden gedaan. Hierbij kan worden gedacht aan kwaliteitsaspecten die in de Wet zijn neergelegd en het versterken van voorliggende voorzieningen.

Door middel van twee offertetrajecten is in 2004 extra zorg gerealiseerd en wordt vanaf 2005 een verdere uitbreiding bewerkstelligd.

Het is maar zeer de vraag of met de extra middelen van het Rijk en met de eigen provinciale middelen de wachtlijsten binnen de jeugdzorg in onze provincie kunnen worden opgelost. De provincie heeft door het bestuursakkoord een zware inspanningsverplichting de huidige middelen doelmatiger in te zetten waardoor wordt gestreefd de uitvoering van de Wet binnen het financiële kader te laten passen. In hoeverre het doelmatiger inzetten van de beschikbare middelen inderdaad zal leiden tot het terugdringen van de wachtlijsten is nu nog niet concreet aan te geven. De verwachting op dit moment is dat het volledig oplossen van de wachtlijsten met de huidige middelen niet haalbaar is. Dit komt ook doordat veel onzekere factoren van invloed zijn op de ontwikkeling van de wachtlijst zoals de autonome groei van de bevolking, nieuwe zorgvragers en ontwikkelingen in het lokale jeugdbeleid.

Naast middelen ter bestrijding van de wachtlijsten heeft de provincie ook een eenmalig bedrag van €664.500 uit eigen middelen beschikbaar gesteld voor de ondersteuning van de cliëntenraden en de oprichting van het platform jeugdzorg. Zie hoofdstuk 6 voor een verdere toelichting op het cliëntenbeleid.

8.5 Nieuwe financieringssysteem

Voor de komende twee jaar geldt de tijdelijke AMvB Uitkeringen. Dit houdt in dat de doeluitkeringen worden gebaseerd op het niveau van 2004, uiteraard vermeerderd met de bedragen voor de justitiële taken, de SGJ, toegang jeugd-GGZ en de extra middelen uit het regeerakkoord. Vooralsnog is het streven dat in 2007 de definitieve AMvB Uitkeringen in werking treedt. Deze AMvB gaat uit van een nieuwe financieringssysteem op basis waarvan de doeluitkeringen aan de provincie door het Rijk worden bepaald. Deze nieuwe financieringssysteem zal consequenties hebben voor de wijze van subsidiëren aan de instellingen.

De nieuwe financieringssystematiek van het zorgaanbod en Bureau Jeugdzorg zal worden gebaseerd op een $p \times q$ – systematiek. ‘P’ is de prijs van de instroom en ‘Q’ is de geraamde instroom van kinderen en jeugdigen. De provincie gaat dan financieren op basis van geleverde productie waarbij de toegekende subsidie op basis van de productieafspraken als maximum geldt.

In 2004 is het landelijke onderzoek afgerond naar de tarieven voor het zorgaanbod die aansluiten bij de nieuwe systematiek van zorgseenheden. In 2005 zal het Rijk op basis van dit onderzoek de landelijke tarieven voor de bekostigingseenheden vaststellen op basis waarvan vanaf 2007 de doeluitkering voor het zorgaanbod zal worden berekend. De provincie zal vervolgens zorg inkopen bij de zorgaanbieders. Voorafgaand aan het jaar komt de provincie met de individuele zorgaanbieder een tarief overeen voor de verschillende zorgseenheden die de zorgaanbieder heeft opgenomen in haar uitvoeringsplan voor het komende jaar. Dat tarief kan in positieve of negatieve zin afwijken van het landelijke tarief. Het aanbod van de zorgaanbieders is gebaseerd op het (concept)-uitvoeringsprogramma voor het komende jaar van de provincie. Hierin is de vraag van het afgelopen jaar opgenomen in de vorm van de afgegeven indicatiebesluiten door Bureau Jeugdzorg. Landelijk wordt gestreefd naar de invoering van de nieuwe systematiek per 1 januari 2007.

In 2004 is een landelijk onderzoek gestart naar prijzen voor de toegangsfuncties van Bureau Jeugdzorg zodat de provincie straks ook over reële prijzen beschikken voor de financiering van de taken van Bureau Jeugdzorg. Landelijk is het streven om deze normprijzen vanaf 2006 te hanteren. Tevens wordt in 2005 een besluit genomen over de landelijke implementatie van het Deltaplan gezinsvoogdij (onderdeel jeugdbescherming), dat consequenties heeft voor de caseload van gezinsvoogden.

8.6 Financieel uitvoeringsprogramma 2005

Dit uitvoeringsprogramma / beleidskader is tevens het verzoek aan het Rijk om toekenning van de twee doeluitkeringen Bureau Jeugdzorg en zorgaanbod 2005 zoals opgenomen in tabel in hoofdstuk 8.2 ‘Meerjarenraming’.

In 2005 zal de financiering van de zorgaanbieders plaatsvinden op basis van de in 2004 toegekende capaciteitsplaatsen en de vigerende normbedragen (bedragen van de normharmonisatie). Bureau Jeugdzorg is bezig met de overgang naar de nieuwe systematiek van werken conform het referentie werkmodel. Gekeken zal worden in hoeverre de huidige financieringssystematiek van Bureau Jeugdzorg Utrecht een belemmering vormt voor de overgang.

Nieuw voor de provincie is de financiering van de justitie (jeugdbeschermings- en jeugdreclasserings) taken van Bureau Jeugdzorg. De doeluitkering die de provincie van het Rijk ontvangt voor deze taken wordt bepaald door de gerealiseerde productie van twee jaar vóór het jaar van aanvraag. Dit houdt in dat stijging in de productie wordt doorvertaald in de doeluitkering, zij het met een vertraging. In 2005 zal de doeluitkering voor deze taken wel zijn gebaseerd op de subsidie (inclusief nacalculatie) van het voorgaande jaar. Door het Rijk wordt vanaf 2005 een bezuiniging opgelegd bij de jeugdbeschermings- en jeugdreclasseringstaken van respectievelijk 8% en 5%. Door deze bezuinigingen komen andere maatregelen in gevaar, zoals het verlagen van de caseload bij de gezinsvoogdij. Er bestaat de mogelijkheid dat deze bezuiniging niet doorgaat maar vooralsnog wordt hier niet van uitgegaan.

Eind 2004 wordt een nieuwe subsidieverordening jeugdzorg provincie Utrecht vastgesteld die per 1 januari 2005 in werking treedt. De inwerkingtreding van de Wet op de jeugdzorg maakt noodzakelijk dat iedere provincie een nieuwe subsidieverordening opstelt. In de subsidieverordening wordt zoveel mogelijk aangesloten bij hetgeen reeds is geregeld in de Algemene Wet bestuursrecht. Een nadere praktische uitwerking van de subsidieverordening wordt gegeven in een aanvullende uitvoeringsregeling.

In bijlage 2 zijn de instellingsbudgetten voor het jaar 2005 opgenomen. Deze budgetten zijn gebaseerd op de toegekende subsidie 2004. Daarbij zijn wachtlijstmiddelen die bij het eerste offertetraject in 2004 zijn toegekend verwerkt. De resultaten van het tweede offertetraject, waarover eind september 2004 de besluitvorming plaatsvindt, zijn nog niet verwerkt. De in 2004 toegekende wachtlijstmiddelen zijn in ieder geval ook toegekend voor het jaar 2005. In de bijlage is ook de SGJ (landelijk werkende

instelling) opgenomen. 2005 is het eerste jaar dat de subsidieverlening voor de SGJ instelling via de provincie plaatsvindt.

Drie instellingen hebben in 2004 een budget gekregen voor de vervoerskosten bij dagbehandeling. Tot dat moment had alleen het MKD een budget voor vervoerskosten. De vergoeding van het vervoer werd een steeds groter knelpunt waardoor een jeugdige soms niet kon worden opgenomen voor dagbehandeling, vooral wanneer geen aanspraak kon worden gedaan op gemeentelijke regelingen. In 2004 is een bedrag van € 135.000,- uit de reserve jeugdhulpverlening onttrokken om dit knelpunt op te lossen. Ook in 2005 zullen de instellingen hiervoor een budget ontvangen. De in de bijlage 2 hiervoor opgenomen bedragen betreffen het maximale subsidiebedrag. Op basis van de werkelijke vervoerskosten zal het toegekende budget worden bijgesteld. (In de tabel in hoofdstuk 8.2 'Meerjarenraming' zijn de vervoerskosten voor 4 jaar opgenomen. Hieraan kunnen geen rechten worden ontleend.) Wellicht dat de Wet op de Maatschappelijke Ondersteuning of de nieuwe normprijzen voor het zorgaanbod een oplossing bieden voor dit knelpunt.

DEEL III Bijlagen

Bijlage 1 Landelijk en provinciaal kader

Het provinciaal beleidskader jeugdzorg is ingebed in een breder beleidskader, landelijk zowel als provinciaal. Hieronder worden beide kaders geschetst.

Landelijk kader

Regeerakkoord

In mei 2003 is het kabinet Balkenende II geformeerd. In het algemeen legt het regeerakkoord de nadruk op de noodzaak van een zo min mogelijk bureaucratische manier van werken: minder regels, meer nadruk op uitvoering en handhaving. Ten aanzien van de jeugdzorg stelt het regeerakkoord dat er een systeem moet zijn, waarin bij probleemsituaties tijdig ondersteuning wordt geboden en adequaat wordt ingegrepen om ernstige schade te voorkomen – met name door middel van opvoedingsondersteuning en gezinscoaches. Kinderen en gezinnen mogen niet tussen wal en schip raken door afstemmingsproblemen tussen departementen, bestuurslagen en jeugdzorginstellingen. Voor jeugdzorg/preventie zijn binnen het regeerakkoord extra middelen vastgesteld. De jeugdzorg is in het akkoord van Balkenende II opgenomen als onderdeel van het beleidsthema 'veiligheid en justitiële keten'.

De provincie Utrecht staat - net als het kabinet - een niet bureaucratische manier van werken voor. Anders dan het kabinet, kiest de provincie echter voor de positionering van de jeugdzorg onder het beleidsthema zorg. Wat betreft de inhoud van de jeugdzorg, komen het landelijk kader en provincie op hoofdlijnen overeen: de provincie streeft ook een samenhangend aanbod en vroegsignalering en preventie na.

Landelijk beleidskader jeugdzorg

Uitgaande van de nieuwe Wet geeft het Rijk met het Landelijk beleidskader een inhoudelijk en financieel raamwerk voor de komende vier jaar. De provincies worden geacht hun provinciale beleidskader hierop te baseren. In het landelijk kader wordt geconstateerd dat de vernieuwing in de jeugdzorg de afgelopen jaren sterk gericht is geweest op de structuur. de Wet op de jeugdzorg is hiervan het sluitstuk. Het is de bedoeling dat er nu meer ruimte komt voor inhoudelijke vernieuwing, kwaliteitsverbetering en professionalisering, hetgeen direct afgemeten kan worden aan de dienstverlening zelf: is die verbeterd voor de jeugdigen met opgroei- en opvoedproblemen? Om bureaucratisering te voorkomen zal een deskundige en zorgvuldige aanpak gecombineerd moeten worden met slagvaardigheid en snelheid. Ook een heldere en eenvoudige communicatie met de cliënt is een belangrijk aspect. Het landelijk beleidskader wil verder aandacht stimuleren voor de beheersing van de kwaliteit en verhoging van de effectiviteit binnen de diverse aanbieders van (jeugd)zorg.

De provincie Utrecht onderschrijft de constatering en aanbevelingen van het landelijk beleidskader jeugdzorg en neemt deze op in het eigen beleidskader.

BANS

Het kabinet, het Interprovinciaal overleg (IPO) en de Vereniging Nederlandse gemeenten (VNG) hebben een gezamenlijke visie op jeugdbeleid ontwikkeld in 'Jeugdbeleid in BA(la)NS' in het kader van het Bestuursakkoord nieuwe stijl (BANS). Net als de andere provincies heeft de provincie Utrecht zich hieraan verbonden.

Het bepalen van een gezamenlijke visie moet leiden tot een gezamenlijke koers voor het jeugdbeleid en maakt het mogelijk op basis daarvan onderling afspraken te maken over hoe het jeugdbeleid van de overheden elkaar kan versterken.

De volgende vijf criteria vatten de visie van BANS samen:

- beleid maken met jeugd (en hun opvoeders);
- niet alleen focussen op problemen, maar ook investeren in algemene voorzieningen voor jeugdigen;
- vroegtijdig inspelen op situaties waarin jeugdigen extra risico lopen;

- een samenhangend aanbod realiseren dat een adequaat en herkenbaar antwoord geeft op de vragen van jeugd en hun ouders;
- projectenbeleid inzetten ter versterking van het structurele aanbod.

De vijf BANS-criteria zijn herkenbaar in het huidige provinciale beleid. De provincie erkent met andere woorden het belang van deze uitgangspunten. In het provinciaal beleidskader jeugdzorg zijn ze onder meer herkenbaar in het cliëntenbeleid: de manier waarop de provincie jeugdigen en hun ouders wil betrekken bij het tot stand komen van het provinciale jeugdzorgbeleid (zie ook hoofdstuk 7).

Provinciaal kader

Coalitieakkoord 2003 – 2007 ‘Werk in uitvoering’

De provincie Utrecht heeft in mei 2003 een coalitieakkoord, getiteld ‘Werk in uitvoering’ vastgesteld. Het bevat de bestuurlijke uitgangspunten voor het jeugdzorgbeleid in de komende periode. Na een periode van onderzoek en ontwikkeling, gaat de provincie zich in de periode 2003 – 2007 op de uitvoering van beleid en het behalen van resultaten richten. Voor wat betreft het beleidsterrein Zorg en Welzijn is als visie geformuleerd dat ‘de provincie wil komen tot een aanbod van zorg- en dienstverlening dat uitgaat van de behoeften van de burgers. Dit aanbod dient vraaggericht, samenhangend, cliëntgericht, efficiënt en effectief te zijn. De inzet van de provincie is gericht op vermaatschappelijking van de zorg met een goede koppeling tussen wonen, zorg en welzijn. Per beleidsterrein dient het aspect van interculturalisatie (verder) concreet vorm te krijgen’.

In het programma staat een aantal punten dat betrekking heeft op de jeugdzorg:

- de provincie stimuleert vraaggerichte zorg door bij subsidiëring van welzijns – en zorginstellingen de eis te stellen dat de burger centraal staat. De positie van consumentenplatforms en patiëntenorganisaties wordt versterkt;
- de provincie investeert meer in een samenhangend aanbod in de jeugdhulpverlening. Het accent wordt gelegd op preventie en vroegsignalering. De Staten dragen het college van gedeputeerden op de wachtlijsten in de jeugdzorg zoveel mogelijk weg te werken en procedures te vereenvoudigen. De staten verwachten dat het college van gedeputeerden hieromtrent afrekenbare doelstellingen vaststelt bij de begroting van 2004;
- de provincie ondersteunt gemeenten bij de vroegsignalering in de jeugdzorg. Meer nadruk wordt gelegd op preventie en ambulante zorg;
- onder de instellingen die provinciale subsidies ontvangen laat de provincie kwaliteitsmetingen houden; kwaliteit en effectiviteit worden de belangrijkste maatstaven voor subsidiëring van die instellingen.

Ter uitvoering van het akkoord is een bedrag van € 1.000.000 (per jaar) extra beschikbaar gesteld voor de jeugdhulpverlening. Daarnaast is er € 400.000 uitgetrokken voor patiënten- en consumentenbeleid.

Bestuursakkoord tussen provincies en rijk

Rijk en provincies/grootstedelijke regio’s hebben intensief en constructief gesproken over de wijze waarop uitvoering kan worden gegeven aan de Wet op de jeugdzorg binnen het beschikbare financiële kader. Dit overleg heeft geleid tot goede bestuurlijke afspraken over de periode 2004 tot en met 2006. Deze afspraken geven Rijk en provincies/grootstedelijke regio’s het vertrouwen dat het wetsvoorstel met ingang van 1 januari 2005 naar behoren kan worden uitgevoerd. Belangrijk uitgangspunt hierbij is dat de Wet wordt uitgevoerd uitsluitend op basis van rijksmiddelen. Dit betekent dat er doelmatigheidswinst geboekt moet worden waardoor met de beschikbare middelen meer cliënten geholpen kunnen worden. Rijk en provincies/grootstedelijke regio’s zullen zich tot het uiterste inspannen een dergelijke doelmatigheidswinst te realiseren. Indien Rijk en provincies/grootstedelijke regio’s dan ook op enig moment vaststellen dat voor uitvoering van de wet binnen het beschikbare budgettaire kader nadere maatregelen noodzakelijk zijn, stellen de bewindslieden van VWS en Justitie de Tweede Kamer van de omvang van de budgettaire problemen in kennis om de Tweede Kamer ook in de gelegenheid te stellen een afweging te maken. Daarbij geven zij aan welke maatregelen qua wet of AMvB's (eigen bijdragen, pakketmaatregelen of extra doelmatigheidsinstrumenten) noodzakelijk zijn om de kosten van de wet in overeenstemming te brengen met de beschikbare rijksmiddelen.

Herijking sociale agenda

De provincie streeft een integraal sociaal beleid na, waarvoor het kader in de vorm van een sociale agenda is vastgesteld. In 2004 is de eerste tweejarige Sociale rapportage totstandgekomen. De beleidsuitvoering die voortvloeit uit de eerste sociale agenda, is daaraan gekoppeld.

De provincie Utrecht geeft daarmee een stevige impuls aan haar sociale beleid. Dit omvat jeugdzorg, zorg, welzijn, maatschappelijke participatie, cultuur en onderwijs. Met het sociaal beleid wil de provincie de mogelijkheden van burgers vergroten om in de samenleving te participeren. Het sociaal beleid richt zich daarom met name op het versterken van de sociale infrastructuur: het geheel van voorzieningen en betrekkingen die het mogelijk maken dat mensen in redelijkheid in sociale verbanden kunnen leven en kunnen deelnemen aan de samenleving.

In de nota Presterende Provincie (2001) is vastgelegd dat de provincie - op een open en vraaggerichte wijze - op zoek gaat naar sociale problemen in de samenleving.

Dit vereist een continu proces van uitwisseling van informatie en kennis met enerzijds het Rijk en de gemeenten, anderszijds de maatschappelijke instellingen en burgers. In het rapport van de IPO-commissie Simons worden de volgende kenmerken van de nieuwe rol van de provincie ten aanzien van sociaal beleid beschreven:

- van toezicht en bemiddeling naar *initiatief*;
- van plannen naar *ontwikkelen*;
- van uitvoeren van rijksbeleid naar de *rol van bestuurlijk partner*.

Deze sluiten grotendeels aan op bij de regieopvatting van de provincie op het terrein van jeugdzorg, zij het dat de provincie op dit terrein wel wil sturen op hoofdlijnen.

Ten aanzien van het jeugdbeleid heeft de provincie de opdracht om te zorgen dat jeugdigen en hun ouders binnen de jeugdzorg tijdig geholpen worden en tegelijkertijd dat een beroep op de jeugdzorg zoveel mogelijk voorkomen wordt. Het lokale jeugdbeleid schept hiervoor de voorwaarden.

Vanuit de verantwoordelijkheid die de provincie draagt voor het totale stelsel van jeugdzorg, heeft zij een direct belang bij een goede aansluiting tussen lokaal jeugdbeleid, onderwijs en jeugdzorg. Bij de herijking van het sociaal beleid zet de provincie dan ook in op ondersteuning van gemeenten inzake het lokale jeugdbeleid.

Implementatieprogramma ‘Morgen gebeurt het!’

De provincie Utrecht heeft al in een vroeg stadium geanticipeerd op de komst van de nieuwe Wet en naar aanleiding daarvan acties (met resultaten en planning) vastgelegd in het provinciaal implementatieprogramma ‘Morgen gebeurt het!’.

Bijlage 2 Financieel kader

1. Meerjarenbegroting provinciale middelen jeugdhulpverlening 2005-2008

bedragen op prijspeilniveau 2003

LASTEN / GERAAMDE BUDGETTEN	2.005	2.006	2.007	2.008
autonome middelen ingezet voor pleegzorg	132.000	132.000	132.000	132.000
autonome middelen ingezet voor cvp	45.000	45.000	45.000	45.000
bestrijden wachtlijsten uit middelen collegeakkoord	1.295.000	1.295.000	1.295.000	0
bestrijden wachtlijsten uit frictiekosten jeugdzorg	391.000	391.000	391.000	391.000
Cliëntenbeleid	162.000	161.500	161.500	0
pleegzorg (NVP)	20.000	20.000	20.000	20.000
Wachtgeldlasten	20.964	20.964	20.964	20.964
invoering nieuwe Wet, waaronder voormalig budget SJU	93.000	93.000	93.000	93.000
Plankosten	5.000	5.000	5.000	5.000
totaal provinciale lasten	2.163.964	2.163.464	2.163.464	706.964

BATEN

autonome middelen

extra middelen collegeakkoord	1.295.000	1.295.000	1.295.000	0
bijdrage NVP	20.000	20.000	20.000	20.000
bijdrage bestemmingsreserve wachtgelden	20.964	20.964	20.964	20.964
bijdrage frictiekosten jeugd	523.000	523.000	523.000	523.000
bijdrage plankosten	5.000	5.000	5.000	5.000
bijdrage cliëntenbeleid	162.000	161.500	161.500	0
overige autonome middelen	138.000	138.000	138.000	138.000
totaal provinciale baten	2.163.964	2.163.464	2.163.464	706.964

2. Overzicht opbouw zorgaanbod

	capaciteit	capaciteit t.g.v. extra middelen	2005
Residentieel			
licht 1	34	6	491.994
licht 3	20	0	550.820
Basisvariant	88	8	3.440.383
Intensief	81	18	4.241.743
Specialistisch	210	0	9.552.480
Crisis		1	51.800
bedden BMT	10	0	706.650
toeslag ATW	409	5	1.186.110
toeslag kwaliteit arbeidsomst.			1.423.648
SGJ			2.600.589
totaal residentieel	443	33	24.246.217

Dagbehandeling			
educatie/daghulp	62	0	509.702
Basisvariant	72	0	1.559.016
Intensief	161	0	4.635.190
Dagprogramma oudere jeugd	15	0	649.590
toeslag kwaliteit arbeidsomst.			578.424
totaal dagbehandeling	310	0	7.931.922
Pleegzorg			
Weekend	80	20	292.800
Basis	278	10	2.637.504
Intensief	60	0	667.680
Crisis	20	10	473.610
Piop	15	6	361.620
Specialistisch	40	6	827.264
SPD-plaatsen pleegzorg	6		54.276
toeslag kwaliteit arbeidsomst.			252.203
verhoging kwaliteit pleegzorg			137.101
SGJ			1.556.457
totaal pleegzorg	493	52	7.260.515
intensief ambuland			
intensief ambuland (aantal ingestroomde trajecten)	321	88	3.166.478
families first	16	24	309.680
tien voor toekomst	15	18	340.626
i.a. in combinatie met residentieel	9	8	131.614
CLAS 1	5	0	123.870
CLAS 2	3	0	38.709
CLAS 3	2	0	3.612
Babygroepen	22	0	91.652
Vroegtijdig Interventie Programma (VIP)	0	18	107.910
i.a. bij crisis	0	39	35.100
intensief ambuland BMT	20	0	231.760
ambulante crisishulp binnen de COZU	0	16	38.928
SGJ			153.000
Wachtlijstondersteuning	0	191	354.504
totaal intensief ambuland	413	211	5.127.443
Huisvesting			
Residentieel	1.442.176	78.199	1.520.375
Dagbehandeling	932.600	0	932.600
Pleegzorg	19.966	0	19.966
intensief ambuland	9.056	0	9.056
totaal huisvesting	2.403.798	78.199	2.481.997

9.6 Middelen per instelling jeugdhulpverlening 2005
bedragen op prijspeelniveau 2003

	normprijs	capaciteit	capaciteit t.g.v. extra middelen	totaal
Meerwijk				
residentieel				
basisvariant	35.748	17	1	643.464
intensief	42.719	32	4	1.537.884
specialistisch	45.488	8		363.904
toeslag ATW	2.865	57	5	177.630
toeslag kwaliteit arbeidsomstandigheden				195.430
totaal hulpvarianten				2.918.312
huisvestingsbudget				22.668
totaal residentieel		57	5	2.940.980
dagbehandeling				
basisvariant	21.653	18		389.754
toeslag kwaliteit arbeidsomstandigheden				30.733
vervoersbudget				25.000
totaal dagbehandeling		18		445.487
ambulant op indicatie				
ambulant op indicatie	7.742	34		263.228
families first	7.742	16	24	309.680
wachtlijstondersteuning	3.074		60	184.440
huisvesting ambulant				9.056
totaal ambulant op indicatie		50	84	766.404
totaal Meerwijk				4.152.871
De Rading				
residentieel				
licht 3	27.541	20		550.820
basisvariant	35.748	50		1.787.400
specialistisch	45.488	12		545.856
toeslag ATW	2.865	82		234.930
toeslag kwaliteit arbeidsomstandigheden				162.432
totaal hulpvarianten				3.281.438
huisvestingsbudget				432.062
totaal residentieel		82		3.713.500
dagbehandeling				
educatie/daghulp	8.221	62		509.702
toeslag kwaliteit arbeidsomstandigheden				40.338
huisvestingsbudget				60.586
totaal dagbehandeling		62		610.626
Pleegzorg				
weekend	2.928	80	20	292.800
basis	9.158	278	10	2.637.504
intensief	11.128	60		667.680
crisis	15.787	20	10	473.610
piop	17.220	15	6	361.620
specialistisch	17.984	40	6	827.264

SPD-plaatsen pleegzorg	9.046	6		54.276
toeslag kwaliteit arbeidsomstandigheden				252.203
middelen verhoging kwaliteit pleegzorg				137.101
totaal hulpvariant pleegzorg				5.704.058
huisvestingsbudget specialistisch				19.966

totaal pleegzorg		499	52	5.724.024
------------------	--	-----	----	------------------

van de uitbreiding pleegzorg betreft € 155.345,- verschuiving van vrijgevallen middelen bij dagbehandeling.

ambulant op indicatie

ambulant op indicatie	7.742	26	12	294.196
i.a. in combinatie met residentieel	7.742	9		69.678
CLAS 1	24.774	5		123.870
CLAS 2	12.903	3		38.709
CLAS 3	1.806	2		3.612
totaal ambulant op indicatie		45	12	530.065

totaal De Rading				10.578.215
-------------------------	--	--	--	-------------------

Timon

residentieel

intensief	42.719	9		384.471
specialistisch	45.488	7		318.416
leefgroep (intensief)	49.000		2	98.000
crisis	51.800		1	51.800
toeslag ATW	2.865	16		45.840
toeslag kwaliteit arbeidsomstandigheden				58.334
totaal hulpvarianten				956.861
huisvestingsbudget structureel				50.447
huisvestingsbudget incidenteel	6.000		3	18.000
totaal residentieel		16	3	1.025.308

ambulant op indicatie

ambulant op indicatie	7.742	4	35	301.938
-----------------------	-------	---	----	---------

totaal Timon				1.327.246
---------------------	--	--	--	------------------

Trajectum

residentieel

specialistisch	45.488	45		2.046.960
toeslag ATW	2.865	45		128.925
toeslag kwaliteit arbeidsomstandigheden				169.526
totaal hulpvarianten				2.345.411
huisvestingsbudget				303.030
totaal residentieel		45		2.648.441

dagbehandeling

intensief	28.790	153		4.404.870
toeslag kwaliteit arbeidsomstandigheden				346.436
totaal hulpvarianten				4.751.306
huisvestingsbudget				714.309
vervoersbudget				664.539
totaal dagbehandeling		153		6.130.154

	ambulant op indicatie			
	ambulant op indicatie	7.742	38	30
	babygroepen	4.166	22	
	wachttijsondersteuning	2.581		24
	i.a. in combinatie met	7.742		8
	residentieel			
	Vroegtijdig Interventie	5.995		18
	Programma (VIP)			
	totaal ambulant op indicatie		60	80
				849.898
	totaal Trajectum			9.628.493
UJL	residentieel			
	intensief	42.719	32	4
	specialistisch	45.488	55	
	toeslag ATW	2.865	87	
	toeslag kwaliteit arbeidsomstandigheden			
	totaal hulpvarianten			4.614.674
	huisvestingsbudget structureel			349.584
	huisvestingsbudget incidenteel			15.000
	totaal residentieel		87	4
				4.979.258
	ambulant op indicatie			
	ambulant op indicatie	7.742	54	
	tien voor toekomst	10.322	15	18
	i.a. bij crisis	900		39
	wachttijsondersteuning	900		47
	totaal ambulant op indicatie			
				836.094
	totaal UJL		69	104
				5.815.352
Valkenheide	residentieel			
	intensief	42.719	8	8
	specialistisch	45.488	54	
	bedden BMT	70.665	10	
	toeslag ATW	2.865	72	
	wachtgeldlasten			
	toeslag kwaliteit arbeidsomstandigheden			
	totaal hulpvarianten			4.381.111
	huisvestingsbudget			170.962
	totaal residentieel		72	8
				4.552.073
	dagbehandeling			
	intensieve variant	28.790	8	
	toeslag kwaliteit arbeidsomstandigheden			
	vervoersbudget			
	totaal dagbehandeling		8	
				288.190

	ambulant op indicatie			
	ambulant op indicatie	7.742	98	11
	intensief ambulant BMT	11.588	20	
	totaal ambulant op indicatie		118	11
				843.878
				231.760
				1.075.638
	totaal Valkenheide			5.915.901
Zandbergen	residentieel			
	licht 1	12.249	34	
	basisvariant	35.748	21	
	specialistisch	45.488	29	
	toeslag ATW	2.865	50	
	toeslag kwaliteit arbeidsomstandigheden			
	begeleid op kamers	12.588		6
	KTC (BHU plus)	36.973		7
	totaal hulpvarianten			
	huisvestingsbudget structureel			
	huisvestingskosten incidenteel			
	totaal residentieel		50	13
				3.327.407
	dagbehandeling			
	basisvariant	21.653	54	
	dagprogramma oudere jeugd	43.306	15	
	toeslag kwaliteit arbeidsomstandigheden			
	totaal hulpvarianten			
	huisvestingsbudget			
	vervoersbudget			
	totaal dagbehandeling		69	
				2.189.604
	ambulant op indicatie			
	ambulant op indicatie	7.742	67	
	ambulante crisishulp binnen de COZU	2.433		16
	wachtlijstondersteuning	1.097		60
	totaal ambulant op indicatie		67	76
				518.714
				38.928
				65.820
				623.462
	totaal Zandbergen			6.140.473

Bureau Jeugdzorg

Het onderstaande overzicht is gebaseerd op de productie 2004. De werkelijke inzet en de omvang van de middelen in 2005 en verder, is afhankelijk van de afspraken over de productie die nog plaats moeten vinden. De middelen voor de justitietaken, toegangstaken Jeugd-GGZ en intake Raad voor de Kinderbescherming zijn gebaseerd op het landelijk beleidskader 2005-2008.

AMK			
advies	91	1.542	140.322
consult	347	626	217.222
melding	1.938	501	970.938
landelijk toegangsnr kindermish			6.425
totaal AMK			1.334.907
overig preventie			691.484
toeslag kwaliteit arbeidsomstandigheden			53.370
totaal preventie overig			744.854
totaal preventie			2.079.761
toegangsfuncties			
aanmelding	16	3.600	57.600
screening	348	2.550	887.400
indicatie	2.024	1.482	2.999.568
toeslag kwaliteit arbeidsomstandigheden			300.568
JEUGD-GGZ			1.823.888
intake RvK			69.462
totaal toegangsfuncties		7.632	6.138.486
zorgtoewijzingsorgaan	267	2.300	614.100
toeslag kwaliteit arbeidsomstandigheden			46.229
totaal zorgtoewijzingsorgaan			660.329
vrij toegankelijk ambulantly	1.464	1.086	1.589.904
toeslag kwaliteit arbeidsomstandigheden			120.156
totaal vrij toegankelijk ambulantly			1.710.060
overig			
T-team			99.809
toeslag kwaliteit arbeidsomstandigheden			7.776
totaal T-team			107.585
aansluiting jeugdbeleid			232.085
toeslag kwaliteit arbeidsomstandigheden			13.090
totaal aansluiting			245.175
totaal vrijwillige taken			10.941.396
jeugdbescherming			
(v) OTS < 1 jaar			1.562.843
OTS overig			3.111.790
voorlopige voogdij			50.064
voogdij			678.861

samenloop	28.044
centrale overhead	370.017
fin. Taken KR pleegzorg	22.439
totaal jeugdbescherming	5.824.058

jeugdreclassering	
jeugdreclassering	1.396.880
ITB harde kern	351.900
ITB criem	179.670
STP	14.185
totaal	1.942.635

totaal justitie taken 7.766.693

totaal Bureau Jeugdzorg **18.708.089**

SGJ Onderstaande bedragen zijn gebaseerd op het landelijk beleidskader 2005-2008

vrijwillige toegangstaken 200.000

jeugdbescherming	
(v) OTS < 1 jaar	805.756
OTS overig	789.222
voorlopige voogdij	22.756
voogdij	72.500
centrale overhead	81.376
totaal jeugdbescherming	1.771.610

zorgaanbod	
pleegzorg	768.825
pleegzorg (justitie)	787.632
ambulant	153.000
residentieel	2.518.314
overig	82.275
totaal zorgaanbod	4.310.046

totaal SGJ **6.281.656**

NVP Pleegzorg 21.378

AKJ advies- en klachtenbureau (inclusief
toeslag kwaliteit arbeidsomstandigheden) 63.361
Cliëntvertrouwenspersoon (inclusief
toeslag kwaliteit arbeidsomstandigheden) 140.713
Totaal AKJ **204.074**

Totaal budget BUREAU JEUGDZORG UTRECHT + SGJ (justitie en vrijwillige taken)	20.679.699
Totaal budget zorgaanbod (inclusief wachtgeld Valkenheide € 20.964)	47.868.597
Totaal budget NVP, AKJ/CVP	225.452
totaal geplande middelen 2005 aan	68.773.748

instellingen

Bijlage 3 Lijst van afkortingen

AKJ	Advies- en KlachtenBureau Jeugdzorg
AMK	Advies- en Meldpunt Kindermishandeling
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
AMW	Algemeen Maatschappelijk Werk
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BJZ	Bureau Jeugdzorg Utrecht
BJZ	Bureau Jeugdzorg
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GVI	Gezinsvoogdij instelling
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
IPO	Interprovinciaal Overleg
ITB	Individuele trajectbegeleiding
JHV	Jeugdhulpverlening
JJI	Justitiële Jeugdinstelling
KJP	Kinder- en Jeugdpsychiatrie
LCIG	Landelijk Centrum Indicatiestelling Gehandicaptenzorg
LVG	Licht verstandelijk gehandicapt
MKD	Medisch Kleuterdagverblijf
OTS	Ondertoezichtstelling
P&C	Planning & Control
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiecentrum
SGJ	Stichting Gereformeerde Jeugdwelzijn
VMBO	Vorbereidend Middelbaar Beroepsonderwijs